— Allah razı olsun şu hükûmetten: Bize at oynatacak bir meydan verdi!

AKBABA

Sayısı 35 Kuruş

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Refik Uzman

★

Basıldığı yer: ŞAKA Matbaası
İSTANBUL

★

ABONE ŞARTLARI :

Türkiye için, yıllığı (52 sayı hesabiyle) 18 lira, altı aylığı 9 lira, üç aylığı 450 kuruştur.

★

Yabancı memleketlere, yıllığı 30 lira, altı aylığı 15 lira, üç aylığı 750 kuruştur.

★

Gönderilen yazılar, resimler, basılsın, basılmasın, iade olunmaz.

★

ADRES : Nuruosmaniye Caddesi, numara 57, İstanbul.

Bekleyiniz!

AKBABA YAYINEVİ

Size en güzel, en değerli eserleri verecektir.

Hür Ufuklara Doğru

Yazan:

FEVZİ BOZTEPE

ORDU MİLLETVEKİLİ

Bilinen ve bilinmeyen, bütün cepheleriyle Demokrasimizin tarihi

82

17 Nisan 1952

Nisan 17

AKBABA

Sayı: 5

Sahipleri: YUSUF ZİYA ORTAÇ — ORHAN SEYFİ ORHON

HER HAFTA

Batıyoruz!

Siz, eskinin yeniden memnun olduğunu hiç gördünüz mü? Değil edebiyatta, değil resimde, değil musikide, değil eğitimde, değil öğretimde, futbolda bile, eski, yeninin karşısında dizlerini dövüyor:

— Batıyoruz!

Evinizin son ihtiyarına sorunuz bir kere: Türkiyede, Osmanlı İmparatorluğundan sonra batmadık ne kaldı?

İlim mi?

Sarıklı medreseye göre ilim, fesli Darülfununda batmıştır. Fesli Darülfununa göre, şapkalı Üniversitede!

Ahlâk mı?

O, kafesle beraber kalkmadı, çarşafla beraber atılmadı, peçeyle beraber yırtılmadı mı?

Dün, selâmlıkta köçek oynatan eski hovarda, bugün dans eden torunlarını gördükçe, takma dişlerini gayz-ile gıcırdatıyor:

— Batıyoruz!

Ya politikada?.. Büyük babalarımız için son siyasî deha Abdülhamid, babalarımız için Talât paşa değil midir?

Saltanat nesline sorarsanız, biz Meşrutiyette battık. Meşrutiyet nesline sorarsanız, Cumhuriyette!

Fakat son batışımız, muhakkak 14 Mayıs 1950 de başlamıştır. İnanmazsanız muhalefet basınına bakınız: Ticaret mi? Batıyor... Adalet mi? Batıyor... Ziraat mi? Batıyor... Hürriyet mi? Batıyor... Hattâ, bayrağını Kore'de zaferle dalgalandırdıktan sonra Atlantik kıyılarında demirleyen şu içi ışık dolu, pırıl pırıl gemi yok mu, şu siyaset gemisi?.. İşte o bile batıyor!

Ama sular durgundur, ama rüzgâr tatlıdır, ama gök ıklı, ufuk aydın, yolcular neş'e içindedir...

— Batıyoruz!... Batıyoruz!... Batıyoruz!...

Ya bu çığlıklar mı nerden geliyor dostlarım?...

Sahile baksanıza: Vapuru kaçıran bir kaç âvâre yolcudan!

Yusuf Ziya ORTAÇ

PARTİ, PATRİ!

İki politikacı şakalaşıyorlardı:

— Kuzum, sizin Falih Rıfkı, bir «partizan»dır tutturmuş.. Ya kendisi ne?. Partizan değil mi?

C.H.P. li kahkahalaşan bir sesle cevap verdi:

— Hayır, patrizan!..

— Ooh, ne güzel bir gün!... Allah aşkına şu gazeteyi gösterme bana!...

Leyle-i Regaip!..

Falih Rıfkı Atay güzel yazıyor! İyi muharrir doğrusu! Şahsiyeti var, üslûbu var, buluşları var, nüktesi var, istihzası var, hicvi var! İktidardakiler, teşekkür etsin ki, Halk Partisi idarecileri hesabına çalışıyor da içinden çıkılmaz dâvalara saplanıp kalıyor. Yoksa, sahiden inandığı şeyleri istediği gibi yazsa karşısında durulmaz!

Meselâ, dil meselesi! Halkçılar, bunu âdeta parti prestiji meselesi yapmışlar! Sanki uydurma dil aleyhtarlığını rakipleri meydana çıkarmış gibi müdafaa edip duru yorlar. Müdafaa edilecek tarafı var, müdafaa edilemiyecek tarafı! Hepimizin kullandığı kelimeler durup dururken uydurmaları müdafaa edilir mi? Kim uydurursa uydursun! Filân partidenim diye dilimi değiştiremem ya... Siz gelin de (harf) yerine Nurullah Ataçın öz türkçe (cücük) ünü, (kelime) yerine (tilcik) ini müdafaa edin bakayım! Öbürleri öz türkçe değil Arapça imiş! Ne olursa olsun, ben etimoloji âlimliği taslamıyacağım, herkesin bildiği dille konuşacağım, yazacağım, anlaşacağım! Benim bu hakkımı elimden alabilir misiniz?

Falih Rıfkı Atay, partisini koru mak gayretile aslı Arapça sözlerin ulu orta aleyhinde bulunuyor. geçen gün, gazetesinde (Leylei Regaip) diye bir fıkra yazmış. Hoş! Hoş ama, haksız!

Okur yazarların toplandığı bir mecliste biri sormuş:

— Leylei Regaip ne demek?

Hepsi de müslüman. Bilememişler, bir kandil gecesi, demişler. Meğer soran da bilmiyormuş. Biraz önce lûgate bakıp öğrenmiş:

— Leylei Regaip, demiş, Peygamberimizin ana rahmine düştüğü gecedir. (Leyl) gece (Regaip) de müjdeler, lûtuflar demektir.

Falih Rıfkı Atay:

— Gördünüz mü, diyor, anlamadığımız bir dilin bilmediğimiz kelimeleri olduğu için (Leylei Regaip) i bilmiyoruz.

Ah, Falih Rıfkı Atay, ah! Niye bir çıkmaza saplanıp kalıyorsun! (Leylei Regaip) bir klişedir. Dinî, mukaddes bir gece demek olduğunu hemen herkes bilir. Bunun adı da (Leylei Regaip) tir. Daha fazlasını din tarihi bilgisi, din bilgisi olanlara sormalı!

Millî, dinî, tarihe ait kelimelerin çoğu böyledir. Acaba o zat:

— (Kızıl elma) nedir, yahut (Ergenekon) nedir deseydi oradakiler bilecek miydi?

İyi ki, vaktile bu dinî tâbiri öz Türkçeleştirmeğe kalkışmamışız! Kalksak şöyle bir şey olacaktı: «Muştu tünü»!

Muştu —ben uydurmuyorum Türkçe sözlüğe bakın!— (Müjde), (Tün) de gece! Daha fenası: Mânasına bakıp, biraz tasavvuf, biraz da yenilik karıştırarak (Aşk Gecesi) gibi bir şey de yapabilirlerdi ki, (Leylei Regaip) in kutsîliği büsbütün kaybolur, Amerikan filmlerinden birinin adına benzerdi!

Aziz, Falih Rıfkı, o kıymetli kalemini, o ince zekânı niçin böyle şeylere harcıyorsun, bilmem ki!

Orhan Seyfi ORHON

Sinekler

Eski Osmanlı Meclisi Meb'usanından Ubeydullah efendi, çölde gidiyormuş. Bakmış, hurma ağacının altında bir arap, gözleri yarı kapalı uyukluyor. Yüzünde yüzlerce sinek...

Bir müddet hayretle seyrettikten sonra:

— Ya haciii, demiş, şu yüzündeki sinekleri koğsana...

Arap, yüzünden daha kirli bir tebessümle, kımıldanmadan cevap verdi:

— Lâââ!.. Onlar tok, koğarsam açları konar!

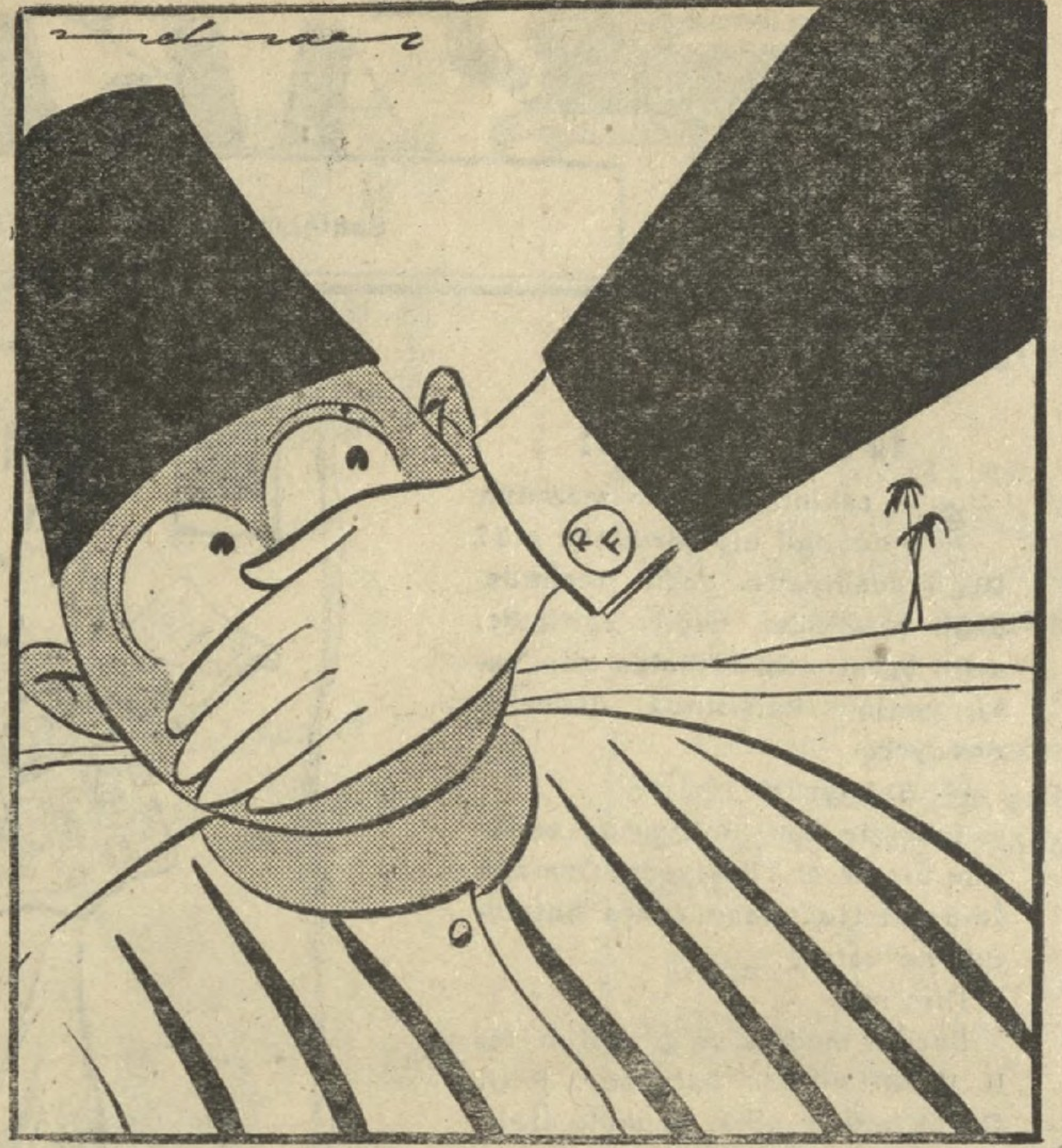
Not:

Bu fıkranın, Belediyenin çöp arabasına konan sineklerle alâkası yoktur!

83

Fikir Düelloları

Alaturka - Alafranga Musiki Meselesi

Tunusta sükûnet var!

Mesele çok eskidir, fakat sık sık tazelenir. Şimdi yine alaturkacılarla alafrangacıların şurada burada kapıştıklarını görüyoruz. Bu fikir düelloları arada bir günlük gazetelere de aksediyor. Biz, hususî meclislerden birinde, bu maçlardan birine şahit olduk Hüseyin Sadettin Arel ile Cemal Reşit Rey arasında bir münakaşa, pardon, tartışma! İki taraf da birbirini eczacı terazisile mi tarttı, kantarla mı, siz hükmünüzü veriniz. Biz konuşulanları olduğu gibi not ettik.

İşte:

Cemal Reşit — Efendim, bu alaturka musiki...

Hüseyin Sadettin (sözünü keserek) — Affedersiniz, alaturka demeyiniz, yabancı ağzı kullanmış oluyorsunuz. «Türk musikisi» deyiniz.

Cemal Reşit — Türk musikisi mi? Fakat Arapların, Acemlerin, Kürtlerin de kullandıkları bu musiki ile Türklerin ne münasebeti olduğunu anlıyamıyorum.

Hüseyin Sadettin — Neden bey efendi?

Cemal Reşit — Makamların isimlerine bakınız: Şattı Araban, Acem Aşiran, Hicazkâr Kürdî... Arap var, Acem var, Kürt var, fakat bu makam isimleri arasında Türke benzer bir şey şey yok.

Hüseyin Sadettin — Siz makamlarımızın isimlerine değil, asıllarına bakınız. Asılları Türktür.

Cemal Reşit — Efendim, biz bunlara Türk pasaportu da çıkarsak, yabancı memleketler vize vermiyorlar. Alaturka musiki hiç bir Garp memleketine kabul edilmiyor. Parisin, Londranın, Romanın bir konser salonunda Hicaz peşrevi çalındığını hiç duydunuz mu?

Hüseyin Sadettin — Kabahat bizde. Gidip çalmıyoruz.

Cemal Reşit — Çalsanız da dinlelamazlar.
mezler efendim, dinlemezler ve an-
— Hüseyin Sadettin — Dinletmiyoruz da ondan.

Cemal Reşit — Aman efendim, her gün radyolarımızda alaturka çalınıyor, bütün dünya dinliyor. Eğer beğenen olsaydı, alaturkacılarımızı konser vermeleri için her tarafa çağırırlardı.

Hüseyin Sadettin — Dinleyenler bayılıyorlar. Geçenlerde bir Fransız bendehaneye gelmişti. Tanburî Lâika hanım eserlerimden birini çaldı. Fransız o kadar heyecanlandı ki az kalsın bayılacaktı. Kendisine limon koklatmağa mecbur olduk efendim.

Cemal Reşit — Adamcağıza sıkıntıdan fenalık gelmiştir.

Hüseyin Sadettin — Bilâkis, bilâkis... Musikimize hayran olduğunu söyledi.

Cemal Reşit — Nezaket icabı öyle demiştir.

Hüseyin Sadettin — Hayır efendim, hiç öyle nâzik bir zat değildi.

Cemal Reşit — Nâzik olmasa da minimum bir terbiyesi vardır her Avrupalının.

Hüseyin Sadettin — Hayır beyefendi, Fransız misafirim, tanbura o kadar hayran oldu ki, baka baka resmini yaptı.

Cemal Reşit — Tabiî... Görülmemiş bir saz... «Curiosité» için yapar tabiî... Türkiyede, bal kabağı ile asma kabağını bu şekilde birleştiren bir zer zevat görseydi, onun da resmini yapardı.

Hüseyin Sadettin — Cemal beyefendi, zatıâliniz kundakta iken, validei muhteremeniz size alafranga ninni mi söylemişler?

Cemal Reşit — Hatırlamıyorum Sadettin beyefendi, her halde alaturka söylemiştir. Fakat ben şimdi bebek olmadığım için bu musiki beni tatmin etmiyor. İyi buyurdunuz: Alaturka bebeklerin musikisidir.

Hüseyin Sadettin — Aman efendim, bendeniz bebek miyim?

Cemal Reşit — Eğer alaturka ninniden hoşlanırsanız, ruhunuz henüz kundakta demek.

Hüseyin Sadettin — Size başka bir şey sormak isterim. Pariste Türkçe mi konuşursunuz?

Cemal Reşit — Hayır, kimse anlamaz, Fransızca konuşurum.

Hüseyin Sadettin — Gördünüz mü ya efendim, işte Türk musikisi de böyle. Onu Pariste anlamıyorlar diye memleketimizde de dinlemiyecek miyiz? Siz memleketinizde neden Fransızca konuşmuyorsunuz?

Cemal Reşit — Fakat musiki dili enternasyonaldir. Fransızlar Almancayı da anlamazlar ama Alman musikisini anlarlar ve severler.

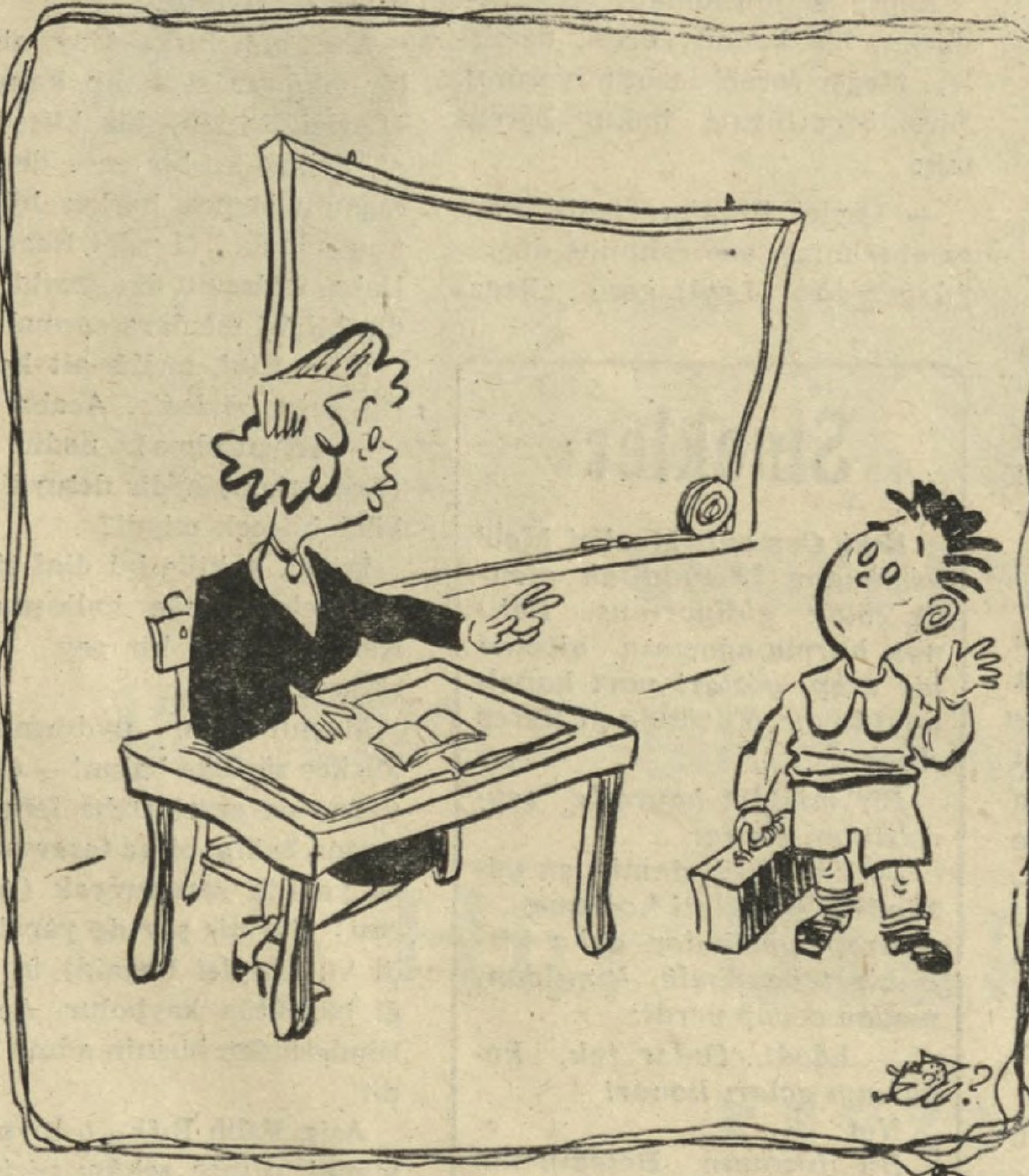
Hüseyin Sadettin — Fakat Alman musikisi Almandır.

Cemal Reşit — Evet, fakat her millet onu anlar.

Hüseyin Sadettin — Bizim musikimizi de günün birinde anlıyacaklar.

Cemal Reşit — İnşaallah... Sayenizde o da olur, «Hüseynî» Sadettin beyefendi!

Kulak Misafiri

Öğrenci — Yoooo, o kadar uzun boylu diil, ister geç gelirim ister hiç gelmem. Karışamazsınız.. Ben milletvekili diilim!

İnşallah!

Şu demokrasi güzel şey! Gazetede resmini gördüm. Sayın İnönü, Üniversiteli gençleri etrafına toplamış baba-oğul gibi konuşuyor. Onlara (İnönü) harbinin hikâyesini anlatıyor. Onlar da rahat rahat oturmuşlar, tatlı tatlı dinliyorlar. Demokrasi olmasa buna imkân var mıydı? Böyle otuz, kırk Üniversiteli genç birden, ziyarete gitmeğe kalkınca, bir mesele ortaya çıkacak, hemen gizli polis tahkikata başlıyacaktı: Niçin? Kim teşvik etmiş? İşin içinde başka bir mesele var mı? Elebaşıları çağırılıp isticvap edilsin. Lâzım gelen tedbirler de ihmal edilmesin. Üstleri başları aransın, filân!...

Bütün bunlar halledildi, emir çıktı, gün tâyin edildi, gittiler. Kapıdan girmeden yâverler tenbih geçecekti:

— Soldan gireceksiniz. Sırayla oturacaksınız. Sual sormıyacaksınız. Yalnız temsilciler konuşacak. Siz de sakın üzecek şeylerden bahsetmeyin! Huzurlarında bir çeyrek kadar kalacaksınız.. Sustuğu zaman, hemen ayağa kalkıp müsaade isteyin, sırayla çıkın!

Nerde o teşrifat, nerde bu samimîlik! Bunun daha güzeli, daha samimisi, bu ziyaretin hiç bir siyasî menfaat taşımaması, ertesi gün parti gazetesinde çıkarak bir propaganda hali almaması, tam bir baba oğul buluşması ve konuşması olmasıdır.

Demokrasimiz ilerliyor. İnşaallah öylesini de 1954 seçimlerinden sonra görürüz!

★

İLÂHİ, ULUS GAZETESİ

Ulusun bir teklifi var. Birinci sayfada büyük başlıkla çift sütun üzerine yazıldığına göre şaka değil, ciddî olacak.

Teklif şu: Adnan Menderes, Peron'a gitsin, Peron'u tanıdınız elbet! Hani, geçende karısının sıhhati ve âfiyeti için Şişli camiinde mevlût okutulan Arjantin Cumhurbaşkanı diktatör Peron! İşte, Adnan Menderes ona gitsin, yahut o gelsin... Yok, yok, Adnan Menderes gitsin. Çünkü, diktatörler kolay kolay memleketlerinin dışına çıkmazlar. Adnan Menderes ona gitsin, matbuata baskı yapmak, hürriyeti boğmak usullerini öğretsin. Kısacası: Diktatörlük hakkında ders versin!

Teklif ciddî olduğuna, madam Peron'a mevlût okutacak kadar Arjantin başkanına sevgi gösterdiğimize göre bir işe yaramalı. Bu pek sudan teklif! İlâhi Ulus gazetesi! Bizde diktatörlükte, şeflikte, tek parti idaresinde cidden yed-i tûlâ sahibi, iktidarda bulunduğu müddetçe matbuata gık dedirtmemiş tecrübeli, liyakatli, dirayetli başka hiç kimseyi bulamadın mı? Adnan Menderes, daha dünkü çocuk.

FİSKELER

YUNUS GİBİ

— Nihat Erimin dilile —

— 1 —

Anlıyorum yeni yeni,
Bana seni gerek, seni!
Başbakan yap bir gün beni!
Bana seni gerek, seni!

— 2 —

İster olsun demokrasi,
İster olsun otokrasi,
Hattâ ister teokrasi!
Bana seni gerk, seni!

— 3 —

Genel. Kurul öpüp etek,
Divan durur Kasım Gülek.
Particilik neme gerek;
Bana seni gerek, seni!

— 4 —

Olmasa da altı okum,
Çok şükür ki yine tokum,
Sen olmazsan, fakat yokum,
Bana seni gerek, seni!

— 5 —

Saka üzgün, takası yok!
Sirmen'in o cakası yok!
Seçmenlerin şakası yok!
Bana seni gerek, seni!

— 6 —

Falih kendi (Dünya) sında,
54 ün hülyasında,
Başkan olmuş rüyasında...
Bana seni gerek, seni!

— 7 —

Cahit çalar her bir telden;
İlham alır Çamlı Belden.
Halkevleri gitti elden!
Bana seni gerek, seni!

— 8 —

Tanrım, tekrar ferman eyle,
İktidarı ihsan eyle,
Günaltayı âyân eyle!
Bana seni gerek, seni!

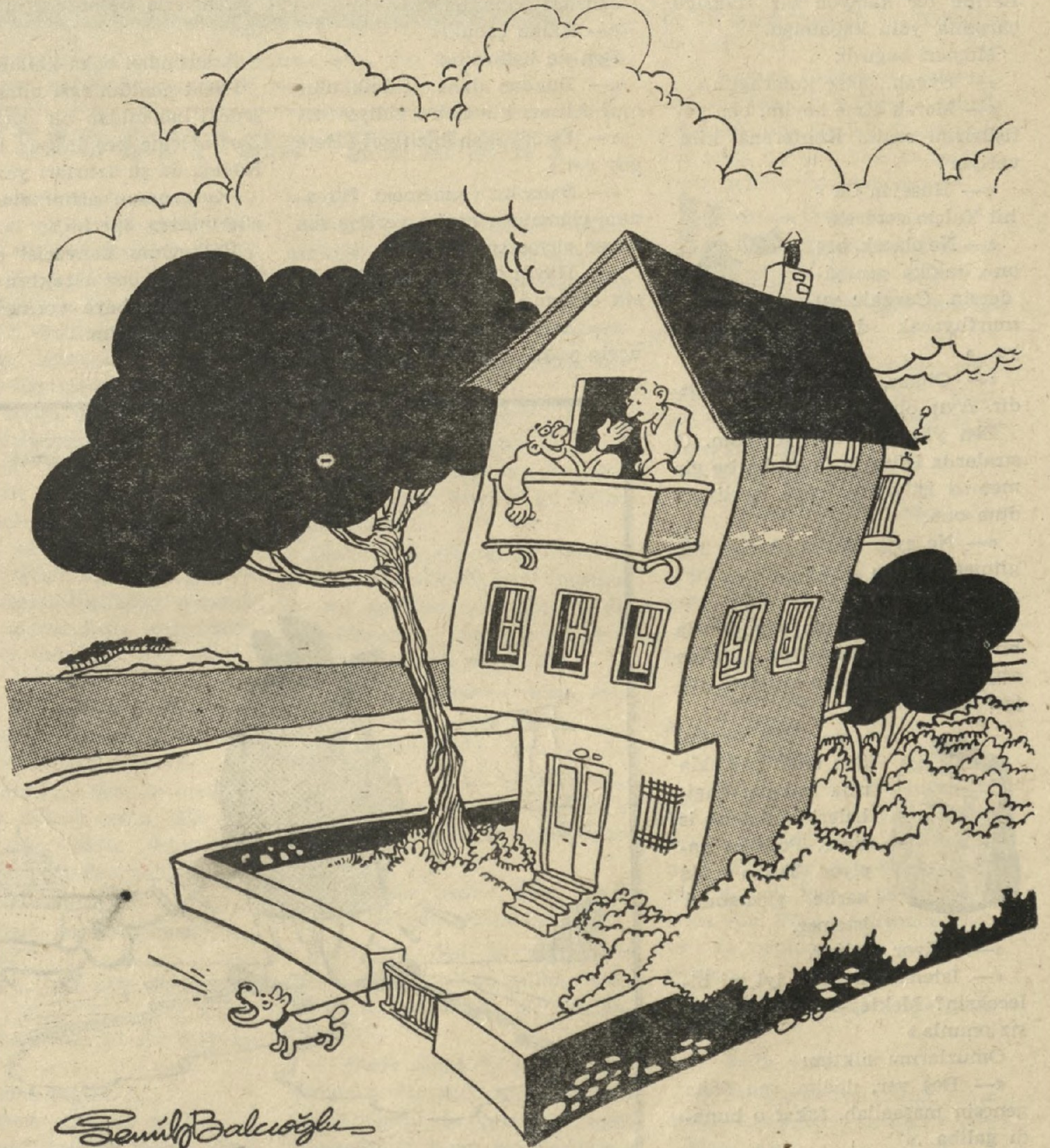
— 9 —

Tanrım, doldur kasamızı;
Sil gönülden tasamızı,
Düzelt anayasamızı!
Bana seni gerek, seni!

— 10 —

Yaşım artık aştı kırkı,
Tut elimden sıkı sıkı.
Fiske olmuş hak âşıkı,
Bana seni gerek, seni!

FİSKE

— Beş bin liraya sigorta ettirdim..
— Köşkü mü?
— Hayır, ağaçları!..

CAN ALİ'nin hatıraları!..

Konferansa Giderken...

Can Ali, hafızasını karıştıra karıştıra, bulmuştu. Son sigarasını yakarken, gözleri de çakmağile beraber parladı:

— Durun, dedi, size bir hikâye daha anlatıp gideyim.

Güldü, başını iki tarafa salladı ve anlattı:

— Yedi sekiz sene kadar oluyor. Harp zamanıydı. Şişliden yaşlı bir efendi aldım.

«— Oğlum, dedi, Cağaloğluna kaç dakikada gideriz ?

«— Yirmi, yirmi beş dakikada gideriz.»

«— Haydi, göreyim seni, Eminönü Halkevinde saat beşte bir konferansa yetişeceğim.

Gaza bastım. On iki dakikada Bankalar cadesine geldik. Karaköy meydanına giden dar sokağa sapınca, zınk diye durdum. İleride bir kamyon bir taksiye çarpmış, yolu kapamıştı.

Müşteri bağırdı:

«— Eyvah... Geç kalacağım.»

«— Merak etme beyim, ben yetiştiririm seni... Konferansı kim veriyor?

«— Hüseyin Cahit Yalçın verecek.

«— Ne olacak, beş on dakika geç gidersin. Cevahir yumurtlıyacak değil ya...»

«— Olmaz, benim arkadaşımdır. Ayıp olur.»

Ben yüzümü buruşturdum. O sıralarda Hüseyin Cahit harbe girmemizi istiyordu. Fena içerliyordum ona.

«— Ne ayıp olacak, dedim, hiç gitmesen daha iyi.»

«— Neden?»

«— Ben kızıyorum ona. Arada bir Tanin gazetesi alıyor, elimden atıyorum. Bizi harbe sokmak istiyor o!

«— Yok canım. Sen onun yazdıklarına bakma, İngilizleri oyalamak istiyor. Politika yapıyor. Yoksa o da harbe girmemizi istemez.

«— İstiyor, istiyor.

«— İstemez. Benden iyi mi bileceksin? Mekteptenberi arkadaşız onunla.»

Omuzlarımı silktim:

«— Boş ver, dedim, sen daha gençsin maşaallah, fakat o bunadı galiba...»

«— Yok canım, benden daha dinçtir o!»

«— Bunadı, bunadı...»

«— Ne biliyorsun? Gördün mü sen onu hiç?»

«— Görmedim ama, yazıları meydanda.»

«— Yazılarında ne var? Delikanlı gibi maşaallah...» Almanlara ne yaman çatıyor, görmüyor musun?»

«— İyi ya işte, başımıza belâ çıkaracak diye korkuyorum...»

«— Çıkarmaz, çıkarmaz, onun senden daha fazla bilgisi ve tecrübesi vardır, korkma.»

Neyse, yol açıldı. Ben arabayı sürdüm.

Müşteri durup durup:

«— Aman çabuk! diye bağırıyordu.»

O kadar hızlı gidiyordum ki, az kalsın, Köprü üstünde bir yük arabasına toslıyacaktım!

Müşteri yine bağırıyordu:

«— Aman çabuk!»

Ben de bağırdım:

«— Bundan daha çabuk olur mu? Altmış kilometre gidiyoruz.»

«— Biraz daha hızlı git. Beşe beş var.»

«— Daha hızlı gidemem. Bir adam çiğnersem benim yerime sen hapse girmezsin, beybaba...»

«— Haydi gayret, bahşişini eksik etmem.»

«— Bahşişin senin olsun. Bu ne acele yahu... Gökten âyet mi indirecek bu Hüseyin Cahit...»

«— Sen anlamazsın. Çabuk...»

Derken tam saat beşte Halkevinin önüne vardık.»

«— İşte, dedim, seni bunağın konferansına yetiştirdim.»

Tam bu sırada Halkevinin gençleri otomobilin kapısına üşüştüler. Bizim müşteriye:

«— Buyurun Hüseyin Cahit beyefendi!...»

Demezler mi? Ben utancımdan başımı direksiyonun altına sokacaktım. Hüseyin Cahit, beni utan

dıran dinç adımlarla yere indi. Beş lira uzattı bana.

Üstünü verecektim.

«— Sende kalsın! dedi.»

Gençlerle beraber içeriye girdi.

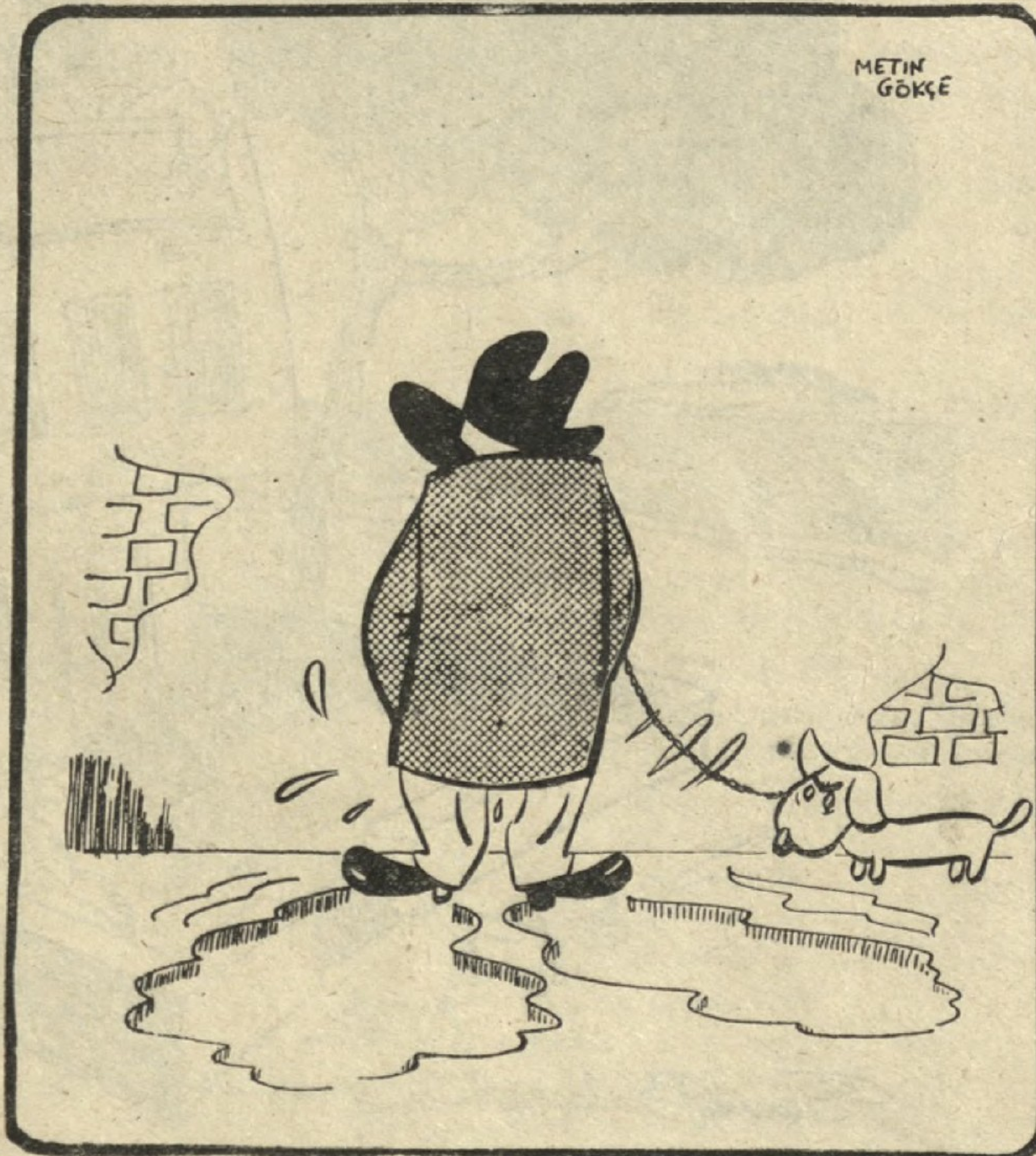
Arkasından baka kaldım.

Fakat gönlüm razı olmadı. Köşedeki bakkaldan bir zarf aldım. Zarfın içine beş lirayı koydum, Kâğıda da şu satırları yazdım:

«**Kusurumun affını rica eder, ellerinizden öperim.**»

Halkevinin kahvecisi ahbabımdı. Metubu ona bıraktım ve Hüseyin Cahit beye vermesini sıkı sıkı tenbih ettim.

A.E.

Bir hayvan!...

Amerikan Büyük Elçisi
Mc Ghee

Şaşılacak Şey!

Amerika Cumhurbaşkanı Trumanın adaylığını koymıyacağı haberini gazeteler kısa kestiler. Cumhurbaşkanlığında iki devrecik bile kalmadan kendi isteğile çekilişi sanki bizim için o kadar mühim senecek bir şey değilmiş! Şaşmadılar. Biz böyle şey çok görmüşüz gibi bir tavır takındılar!

Amerikanın asıl şaşacağımız tarafı budur: Ne gradsiyelleri, ne atom bombası, ne de Avrupayı kalkındırmak için dağıtılan milyarları! Onlar olağan şeylerdir ama, buna akıl erdirmemiz güç! Truman gibi dünyayı idare etmiş, dünyaca sevilmiş, boş kalan yerini kimin doldurabileceği şimdiden dünyayı düşündürmeğe başlamış bir başkan! Kendi kendine çekiliyor? Peki, gençleri, üniversitelileri, şehirlileri, filân el altından kışkırtıp: «Millet,, seni istiyor! İlle adaylığını koyacaksın!» dedirtmiyor mu?

Yok canım, sahiden çekiliyor! Çekildikten sonra partisinin başına geçip yerine geleni al aşağı etmiyecek mi? Hayır, bir daha başkan olmak istemiyor! Ne yapacak? Herkes ne yapıyorsa onu! Meselâ?... Meselâ çiftçilik!... Vay, canına!

Siz şaşmadınız mı? Ben çok şaştım. Şu Amerika, amma da acayip memleket! İnsan, bu kadar tutulduktan sonra o mevkii kolay kolay bırakır mı? Hiç olmazsa, bizdeki gibi bir 46 seçimleri de mi yapmaz?

Aloş'un Tabakları

«Maya» galerisinde tam bir mâbed havası esiyor. Her tarafta hasırlar gerili. Serili demiyorum; çünkü bizim camilerimizde hasır yere serilir. Maya'da ise duvarlara kaplanmış.

Bu yarı Şarklı, yarı Garplı ibadethanede Afrika ortalarından toplanmışa benziyen bir takım tahta tabaklar duvarlara dizil - miş. Ihlamur ağacından oyulmuşmuş, ortalarına da bir takım kara kara resimler, daha doğrusu karalamalar yazılmış (pardon çizilmiş)!

Baktım, sergiyi gezmeğe gelenler de var. Kenar mahalle tiplerinden yaşlıca bir hatun:

— A. Ayol bunlar da tabak mı? diye avaz avaz san'at tenkidi yapmağa başladı; benim gençliğimde bir kaşıkçı ustası rahmetli Hafız Selâmi vardı. Herkes kaşık yontar ama sapını ortasına getiremez derdi. O hem en sert şimşirden yontar, hem sapını tam ortasına oturtmasını bilirdi. Üstüne de ne nakışlar, ne nakışlar işlerdi. Cilâsı ömür boyu solmazdı alimallah... Bir de şunlara bak: Ne değirmisi değirmi, ne çukuru çukur! Çorba bile içilmez ayol bu tabaklarla...

Adalet Cimcoz, galerinin sahibi, bu hanımın yanına sokuldu:

— Pişkin teyzeciğim, dedi, bunlar yemek tabağı değil ki... Süs bunlar. Nihayet içine sigara koyarsın, fındık, fıstık koyarsın... San'at eseri bunlar...

Halide Pişkin olduğu anlaşılan ziyaretçi elini beline dayadı:

— Hıııh! dedi, Kızım bunun neresi san'at? Sen san'ati bizim zamanımızda göreydin!... Şuna bak. Hem de fiyatı yirmi beş lira imiş! Ben yirmi beşi verdikten sonra Pastellas'tan düzinelik takım alırım! Kimmiş bunları yapan?

Adalet Cimcoz, tüysüz bir delikanlıyı Pişkin Teyzeye takdim etti:

— İşte bu... Aloş!

— Ha... Sen misin? Affedersin tontonum, bilemedim. Bilseydim yanında bu kadar sert söylemezdim. İnsan ne diyeceğini şaşırıyor ayol bu zamanda. Tiyatro tenkidcilerine döndüm ben de. Baksana pek de taze delikanlı. Kaç yaşındasın sen oğlum?

— On sekiz, teyze!

— Maşşallah... Elemtere fiş, kem gözlere şiş. Pek hoşuma gittin. Bugün radyodan aylık aldımdı. Bari şu tabaklardan bir tane de ben alayım. Madem san'at eseriymiş, hâtıra olur. Sana da siftahım iyi gelir İnşaallah!

Onlar pazarlığa koyulurken ben «Maya» dan çıktım.

— Operet artisti mi olmak istiyorsunuz?... Bel kıvırmasını, bacak kaldırmasını, göbek atmasını bilir misiniz?...

SZIGETI'nin KEMANI

Melek sinemasında konser varmış. Dâvet ettiler de gittim. Bizim gibi muhabir makulesi öyle yerlere nasıl girer? Maazallah, konser fiyatları da et fiyatlarile ayarlanmış. Yanına yanaşılmıyor.

Szigeti'yi İstanbula ilk gelişinden, 1929 dan tanırdım. Ne dersiniz? Bu adam hiç mi hiç değişmemiş! Halâ genç kızları peşinde koşturacak tazelikte... Çalışı o kadar hisli ki, salonu dolduran kadın dinleyicilerin hiç olmazsa bir kaçı, birbirlerinin elmaslarını gözden geçirmeği unuttular ve üstadın sihrine kapıldılar. Adamın elindeki keman değil, devlet radyosu... Ne dilerse o sesi çıkarıyor...

Szigeti'yi konserden sonra ateşli dudakların hayranlık ifadelerinden polis kordonile yaka paça zor kurtardılar. Ben de otelinde kendisini ziyaret ettim. Her gelen gazeteciyi kadın olmadığına dair usulen yapılan tahkikattan sonra kabul ediyor.

— Karınız çok mu kıskanç? diye sordum.

— Hayır, ben pek yaşlandım! dedi.

— Senede kaç konser veriyorsunuz?

— Yüzden fazla...

— Yorucu olmuyor mu?

— Konser vermek yorucu olmuyor da, resim imzalamak yoruyor.

— Kemanınız çok eski imiş diyorlar.

— Evet, 250 seneliktir. Ama, çaldığım parçalar içinde de o kadar eski olanlar bulunduğu için arada âhenksizlik olmuyor.

— İstanbulu nasıl buldunuz?

— Harika. Bilhassa müzik zevki çok yükselmiş.

— Nereden anladınız?

— Benim konserlerim biraz pahalıdır. Buna rağmen salon doluydu. Demek fedakârlığa katlanabiliyorlar.

Dinleyiciler bir an gözümün önüne geldi. «Onlar seni dinlemeğe mi geldiler sanıyorsun?» diyecektim ama, hassas sanatkârın rüyasını bozmak istemedim.

— Bilhassa kadınlarınızın zevkine hayranım, dedi Szigeti.

— Ne hususta?

— Keman sesinden çok hoşlanıyorlar. Ben yay çektikçe onların da iç çektiklerini hissediyordum!

— Öyledir, dedim. Ama, erkekleri de yabana atmamalı...

— Yalnız, dedi Sezigeti, sizde müzik tenkidcisi az galiba. Hakkımda hemen hemen hiç yazı yazılmadı!

— Bizde tuhaf bir âdet vardır, dedim, san'at tenkidleri ilân tarifesine tâbidir de ondan! Siz tabiî yabancısınız, bunu bilemezsiniz...

Baktım ki değerli san'atkâr sual sormağa başlıyacak, selâmeti firarda buldum.

Güzel İstanbul

Taksimdeki Fransız Konsoloshanesinde Pindaro Plâtonidis adında genç bir ressamın sergisi vardı. Oraya uğrıyalım dedik.

Baktım, çıplak bir kadın resminin önünde profesör Mustafa Şekip Tunç... Tunçtan bir heykel gibi hiç kıpırdamadan duruyor.

— Kolay gele, üstad, dedim. Bir şey mi seyrediyorsunuz?

— Evet, güzel İstanbula bakıyorum.

— Allah Allah... Güzel İstanbulu görmek istiyorsanız ya Boğaz sahiline inin ya Halice... Burada işiniz ne?

— Hayır... Ben «Güzel İstanbul» adlı tabloya bakıyorum.

— Hangisi o?

Burnu ve parmağı ile ayni zamanda o çıplak kadın resmini işaret etti:

— İşte şu...

— Güzeli anladık üstad ama, İstanbul neresinde?

— Canım, işte kadının arkasında bir cami resmi ile bir Ayasofya var ya...

— Kusura bakmayın, İstanbulun o kadarcık olduğunu tahmin edememiştim. Demek Ayasofya ile bir cami, bir de çıplak kadın yanyana gelince İstanbul oluyor.

— Ressam öyle görmüş.

— Aman Ticanîler duymasın. Cami resminin üstüne çıplak kadın resmi yapılmış diye sancâk-ı şerif çıkartırlar.

— Orasını bilmem. Lâkin resim güzel. Şu kadına bak. Milo Venüsünün bütün güzel nisbetlerini toplamış delikanlı...

— Hani kadındı?

— Delikanlı diye ressama diyorum.

Hocayı resmin önünden sökünceye kadar akla karayı seçtim.

— Ya bunlara ne dersiniz üstad? diye sordum.

— Onlar mı? Olara non-figüratif diyorlar.

— Ne demek yâni?

— İçinde eşya veya insan resmi yok. Bunlar olmayınca alelâde resimler gibi onların derinlemesine sıralanmasından doğan hacim hissi de yok. Işık ve gölge oyunları da yok. Yâni eski resmin figürleri ve oyunlarından kurtuluyor ressam.

— Peki... Ama... Geriye ne kalıyor?

— Renk ve çizgi...

— Bu çizgilerle renkler eşyayı canlandırmayınca ne işe yarıyor?

Hoca sustu.

— Ben söyliyeyim, dedim, kazara bu tablolar satılırsa ressamı yaşatmağa yarıyacak!

— Nedir bu başımıza gelenler gardaş?... Nehirler gabına sığamıyor. Yeşilırmak taştı, Fırat taştı, Dicle taştı...
— Allah Menderes'i saklasın!...

Falcı madam Hiyonea'ya Dair

Uzun - uzun düşündüm...

Doluya koydum olmadı, boşa koydum gene olmadı. Zaten bu işe tâ çocukluğumdan beri bir türlü aklım yatmaz. Nasıl olur efendim, nasıl olur? Bir fincan kahve telvesinde, koskoca istikbâl!

Nisan ayının, bu edepsiz ve lâubali sıcağında, insan, kafasını böyle şeylerle yoracak olursa, kısa bir zamanda «Bakırköy» e bilet kestirmek mecburiyetinde kalır...

«— Ne düşünüyorsun?».

A! Baktım, bizim Hamide teyze...

«— Ne düşünüyorsun diyorum... Binin yarısı beş yüz... O da bizde yok...»

«— Maaşallah, mubarek neş' eniz gene yerinde Hamide teyze...

«— Eh, çok şükür!

«— İşler tıkırında gidiyor her hâlde...»

«— Vallahi bilmem ki evlâtçığım... Bizim oğlan, biliyorsun, Korede mütercimanlık yapıyor... hanidir haber alamadımdı... Bir rum falcı tavsiye ettiler... kalkıp gittim. Helâlinden iki lira para verdim. Geçmişimden başladı...

«— Estağfurullah...

«— Sus terbiyesiz... Lâfımı kesme... Ne diyordum?... Geçmişimden başladı karı, geleceğime kadar götürüverdi beni... Oğlumdan da bahsetti... Yakında iyi haber alacakmışım...»

Ne garip tesadüf... Daha iki saniye evvel, bu mevzuda kafa patlatıyordum. Galiba hayat hakikaten tesadüflere bağlı...

«— E, sonra?..

«— Sonracağızıma söyliyeyim... Bu yakınlarda piyanko bileti almamı diledi... İyi para görünüyormuş fincanda...»

«— Nerde bu falcı?»

«— Şişli'de...»

«— Kadın mı?»

«— Elbette...»

«— Adı ne?»

«— Hiyonea...»

«— Her gidenin falına bakıyor muymuş?»

«— Parayı veren düdüğü çalar a oğlum... Kadının kapısı arı kovanı gibi... nah böyle, vızır - vızır işliyor. Hem bütün büyük adamlar, meppuslar falan İstanbula geldikçe ona uğramayı ihmâl etmezlermiş... Atnan Menteres'e başvekil olucanı daha 1946 da açıkça söylemiş... bak nasıl oldu!.. Haaa... Neydi adı bakayım?.. Fethi Demirbaşa da...

«— Çelikbaş olmasın?...

«— Hay canına rahmet, öyle... Fethi Çelikbaşa da sana ikbâl görünüyor demiş...»

«— Ciddi mi bu lâfların Allahaşkına?..

«— Sen benim yalan söylediğimi hiç gördün mü?»

«— Estağfurullah... Şey Hamide teyze, bana da tarif etsene şu falcının yerini...»

«— Nâpiciin? Senin de mi derdin var?»

«— Bu devirde dertsiz insan olur mu teyzeciğim?.»

«— Ih.. ıh! Doğru... Derdin kimde olduğu bilinmez. O da imana benzer. Bak şimdi, şuradan bir otobüs çağırır atlarsın. Şisli durağında inersin. Sağ tarafta yeni yapılmış bir bina var. Tiren gibi uzun bir bina... Onu geçip sonundaki sokacığa saparsın. Acıcık yürürsün... Soldaki dördüncü sokağın...»

Hım. İşte burası soldaki dördüncü sokak... Apartıman da şu olmadı... Hatırımda kaldığına göre üçüncü kata çıkacaktık.

Merdivenleri hayal içinde tırmandım. Üçüncü kat, iki numara.

Kapıdaki kartın âzerinde batone harflerle şunlar yazılı: «Hiyonea Dimitriyadis!»

Zil sesi yankılar yaptı.

Beyaz önlüklü, kiraz dudaklı, on sekiz kıratlık bir kız karşıma dikildi...

«— Buyuurunuz efendim..»

«— Madam Hiyonea evdeler mi?..

«— Evet., ne yapazaksinis?..,

«— Biraz görüşmek istiyordum da...

«— Ma o şimdik çzok is var.. Daha sonra gelezeksinis... Meselâma uç puçukta... O zaman tenhaliktir...»

Kızın yanağına iki parmağımla bir makas attım:

«— Şekerim, dedim, o zaman da benim işim var!

Tatlı bir rum çığlığı atıp sordu:

«— Bizim madam ne yapazaksin sen?»

«— Fal için...»

«— A, fal için... Oh, ma afedezeksiniz... Çüknüm ben sizi çzantali görünce havagazici sanmisim... Buyurunus efendimu..»

O... hoooo!..

Bu ne muhteşem salon kardeş? Tavanda billûr salkımlı bir âvize... Yerde acem seccadeleri.. Duvarda bronz aplikeler...

Koltuklarda benden gayri altı kişi gömülü. Bunlar da sıra

bekliyorlar... İstikbâllerini öğrenecekler!..

İstikbâli bilerek yaşamak hiç te hoş olmasa gerek... Falcıların en kuvvetli taraflarının telkin kaabiliyetleri olduğunu sanıyorum... Hele ellerine zayıf iradeli müşteriyi geçirdiler mi tefe koyuverirler.

Madam Hiyonea'nın odasına girip - çıkanların yüzlerindeki ifade gayet acayip... Kimi bedbin, kimi nikbin, bâzısı aptallaşmış, bâzısı utanmış... Utananların genç kız olduklarını söylemeğe bilmem lüzum var mı?

Biraz sonra, güzel rum dilberi elinde bir fincan kahveyle geldi:

«— Afto hanimdan sonra sira sizinmis...

«— Teşekkür ederim...»

«— İşte, kafeniz... Bir parça sovudiktan sonra içezeksinis... Bitince kafe, çalkalayazak, çalkalayazak, çalkalayazak...

Gülerek sordum:

«— Benim yerime siz çalkalasanız olmaz mı?..»

Bir kahkaha attı:

«— Olmaaaz!.. Çalkalayazak, sonra finzani ters çevirezek, kapatazaksiniz!..»

★

Kalın perdeler arkasındaki ceviz kapı aralandı.. Bomboş bir salon... Bir Meryem Ana heykeli... Oda, mavimsi bir ışıkla sislenmiş... Etrafıma bakınıyorum...

Hah! Madam Hiyonea geldiler...

Bembeyaz saçların sardığı, kırmızı yanaklı, basık burunlu bir yüz. Hafif şehlâ gözler. Orta boy. Sâde fakat kibar bir rop... Türkçesi gayet fasih.

Karşılıklıyız.

Fincanı elimden aldı. Gözlerime, içimi okumak ister gibi bakıyor... İpucu aradığı belli...

«— Fincanı kaparken ne niyet ettiniz?»

İşte bunu hiç düşünmemiştim. Salıverdim:

«— Bir işe girmek istiyorum.. Olup olmıyacağını öğrenmek i...»

«— Anlaşıldı.. Bu işe müracaat ettiniz mi?»

İş yok ki, müracaat etmiş olayım... Gene salladım:

«— Evet.. İki gün oldu..»

Durdu. Düşündü...

Kaşlarını sekiz dokuz yaptı.. Fincana baktı... Garip bir tarzı var. Fincanın içine değil. dışına bakıyor...

Söze başladı:

«— Müthiş canınız sıkılıyor!»

Yalan! Hamdolsun gayet neş'eliyim...

«— İki veya üç ay evvel bir hastalık geçirmişsiniz. Bu hastalık sizi yıpratmış...»

Bu da yalan... Turp gibiyim maşallah...

«— Uzun bir deniz yolculuğu yapacak ve sıkıntılarınızı bu seyyahat esnasında terkedeceksiniz...»

İmkânsız... Ben deniz yolculuğuna falan çıkamam.. «Akbaba» yla medenî nikâhım var!

«— Deniz yolculuğundan döndükten sonra.. daha evvel müracaat ettiğiniz işin olduğunu göreceksiniz!..»

Amma atıyor hatun... Galiba din kardeşi olmadığımızı anladı...

«— Bir çocuğunuz var. Bu çocuk size büyük kısmetler getirecek... Ona iyi bakınız..»

Hâşâ.. Bendeniz hamdolsun bekârım. İnanmazsanız dostlara sorun!...

«— Çocuk benden mi madam?»

Falcı Hiyonea terslendi:

«— Orasi beni alâkadar etmez...»

«— Kusura bakmayın... Kendisi sık sık tramvaya biner de...»

Lâflarına virgül soktuğum için içerlemiş gibiydi. Ayağa kalktı. Parayı uzattım. Meryem Ana'nın berisindeki kutuyu gösterdi. Gidip attım. Madam Hiyonea, haç'ın önünde diz çöküp «istavroz» çıkardı.

Anlaşılan günahlarını affettirmek için olacak!

Oktay VEREL

Kunduracı — Numaranız?

Müşteri — Şey... 495167 ama, öğleden sonra telefon et, sabahları babam evde!...

(İl Travaso)

SAĞLIK MESELESİ

Birahaneye girmiş, garsondan bir votka istemişti. Gele gele dikiş yüksüğü kadar, hattâ daha ufak bir kadeh gelince, müşteri dayanamadı:

— Bu ne yahu? Daha ufak bir kadeh yok muydu?

Garson boynunu büktü:

— Vallahi yok efendim!

— Be adam, bu kadar ufak kadehle içki verilir mi?

Garson yine boynunu büktü:

— Ne yapalım paşam, votka sert içkidir. Müşterilerimizin sağlığını düşünmeğe mecburuz!

SÜR'AT

Fransız bahriyelileri İstanbulda geziyorlardı. Radyoevinin önündeydiler. Biri:

— Şu radyo ne mükemmel icat tır! dedi. Eskiden olsaydı Marsilyaya telgraf çekmek, cevabını almak saatler sürerdi. Halbuki şimdi, on dakikada telsizle her şeyin cevabı alınabiliyor...

Arkadaşı omuz silkti.

— Bu da bir şey mi be? dedi, Ben daha hızlı bir haberleşme usulü biliyorum...

— Atma...

— Atmıyorum. Şanghayda Nan çuyu biliyorsun ya?

— Biliyorum.

— Ben ne zaman karısını ziyarete gitsem herif o anda haber alırdı...

— Nasıl?

— Yatak odaları bitişikti!

VARYETE

DAVETE GEL!

Muharrir Vahdet Gültekin, Zehra Güvemliyi Levenddeki evine yemeğe dâvet ediyordu.

— Muhakkak beklerim, pazara gel... diyordu.

Güvemli sordu:

— Geleyim ama, nereye? Senin evini bilmiyorum ki...

Vahdet izah etti:

— Taksim meydanına gelirsin. Oradan Levent otobüsüne binersin. Levent mahallesine gelince inersin. Yürürsün, yürürsün, yürürsün. Soldaki ilk sokağa sapar, yüz adım sonra sağa, elli adım sonra da tekrar sola saparsın. Sağ kolda beşinci eve gelince kapısını ayağınla iter, içeri girersin. Bizim ev orası...

Güvemli bir noktayı anlıyamamıştı:

— Evi öğrendim çok şükür tarifinle ama, kapıyı neden ayağımla itiyorum, onu anlıyamadım...

Vahdet Gültekin hayretle izah etti:

— E... Eli boş gelecek değilsin ya?... Kolların paketlerle dolu olacak tabii!...

AVCI ATIŞI!

Refi Cevad Ulunay, malûm, av meraklısıdır. Avcıların çoğu gibi atıcıdır da... Geçen gün, vapurda bir arkadaşile konuşuyorlardı.

Arkadaşı:

— Yahu üstad, dedi, iyi, hoş... Tatlı tatlı anlatıyorsun. Biz de tatlı tatlı dinliyoruz. Ama, ara sıra biraz fazlaca kaçırıyorsun...

Ulunay sordu:

— Neyi fazla kaçırıyorum?

— Mübalâgayı!

— İyi ya... Aşırı gittiğimi görünce sen beni ikaz et...

O sırada yanlarına avukat Sıtkı geldi. Sohbete başladılar. Ulunayın birden gözleri süzüldü. Keyifli keyifli başladı:

— Fransadan Mısıra geçmiştim. Hattâ bizim Refik (Refik Halit) Mısırda kalmadı da doğru Şama gitti. Neyse... Bir gün Kral Faruk'un amcalarından prens Fazılla arslan avına çıkmağa karar verdik. Takımları hazırladık. Geceden otomobille yola revan olduk Büyük ehramlardan sonra bir vâha vardır. Hani hep kartpostallarda görürsünüz. İşte o vâha hayvanların su bendidir. Arslanlar, kaplanlar, filler, gergedanlar, su aygırları, âhular, gazallar, ceylânlar... su içmeğe gelirler...

Arkadaşı öksürdü. Ulunay derhal düzeltti:

— Pardon, sahi, ceylânlar gelirdi ama, âhular gelmezdi!

BAŞKASININ HAKKI!

Haydar Çelik, çelik gibi adamdır. Dehşetli içkiye dayanır. Yalnız ikrama dayanamaz. Son derece cömerttir. Parasını kendi vermiyeceğine emin olduğu zaman, başkalarına ikram etmekte yarışa çıkar.

Geçen akşam üç beş arkadaş «Barba» nın meyhanesinde toplanmıştılar. Haydar bir duble yuvarladı. Bir daha, bir daha... Arkadaşlarına da ısmarladı. İçlerinden biri:

— Çocuklar, dedi, müsaade edin de bu akşam hesabı ben göreyim...

Haydar Çelik:

— İmkânı yok, diye itiraz etti, İçkiler benden. Barba! Getir beylere birer kadeh daha...

İhtiyar Barba yerinden kımıldamadı.

— İşitmedin mi ulan?

Meyhaneci, ağır ağır masaya yaklaştı:

— Sen hayırsever adamsın, Haydar bey, dedi, bak, hesabı görecek arkadaşına mâni oldun, ona kazandırdın. Demindenberi ısmarlıyorsun; farzedelim bana da kazandırdın. Ama, bundan sonrası için biraz da karşıkı meyhaneyi, Kostiyi düşün, öbür kadehleri orada ısmarla... O da kazansın!

BECERİKLİLER

Üstad Ercüment Ekrem seyahatteydi. İzmirde bir otele kondu. Yorgundu. «İnşaallah odama bitişik odalar boştur da rahat rahat uyurum!» diye düşünüyordu.

Fakat heyhat... Talih ona yâr olmadı. İhtiyar bir karı koca ona komşu geldiler. Üstad: «Adam, ikisi de canlarından bezmiş. Horul horul oyurlar inşaallah» diye düşündü.

Fakat heyhat... Talih ona yine yâr olmadı. Gece, yatmağa gidince, yorgunluktan öldüğü halde uyumak fırsatını bulamadı. Çünkü ihtiyar komşular, horul horul uyuyacak yerde avaz avaz konuşuyorlardı:

— Olmuyor, olmuyor... Yapamıyorsun, beceriksiz...

— Canım, hanım... Bu yaştan sonra bende o kuvvet ne gezer?

— Keşke biraz daha yaşlı olsaydın da iş bilseydin.

Ercüment Ekrem huylandı. Biraz daha dinledi. Dinlemekten başka ne gelirdi elinden? Gecenin sessizliği içinde ister istemez, söylenen lâkırdılar dikkatini çekiyordu. O yaştan sonra...

— Şöyle biraz sıkıştır canım...

— Peki... Oldu mu?

— Hayır... Dur, ben biraz gayret edeyim. Senin vaziyetini kolaylaştırayım. Yoruldun mu?

— Eh...

— İstersen ikimiz birden üste çıkalım...

Daha ziyade dayanamıyan Ercüment Ekrem, içi kuşkularla dolu olarak yatağından kalktı. Büyük bir merakla bitişik odaya açılan ara kapıya gitti, gözünü anahtar deliğine uydurdu ve gördü:

Karı koca, bir bavulun üstüne çıkmışlar, kapatmağa uğraşıyorlardı.

ANLAŞMA

Şehre yeni gelmişti. Bir tanıdığı, eğlence yerleri hakkında izahat veriyordu.

— Burada öyle bir yer var ki...

— Nasıl yer?

— Bir apartman...

— Kumarhane mi?

— Öyle sayılır. Çünkü kumar oynamadan giremezsin içeri...

— İçeride ne var?

— Dünyanın en güzel kızları... Seç seç al...

— Nasıl olur yahu?

— Basbayağı... Evvelâ gidiyorsun. Kapıyı bir zenci açıyor. Hemen oracıkta zar atıyorsunuz. Kazanırsan sana güzel bir fotoğraf albümü gösteriyor.

— Ne resimleri var albümde?

— Oradaki bayanların resimleri. Beğendiğini veriyorlar...

— Ya kazanamazsan?

— O zaman... O zaman zenci ile meseleyi halletmen lâzım!

Zayıflık Banyosu:

— Eyvahlar olsun, madam Eridi!...

(İl Travaso)

— Aman kızım, sen de Halk Partisine döndün: Kendi kendini beğeni yorsun ama, yüzüne bakan yok!

Kısacık Hikâye

TEMEL REİS

Fındık bol, para ediyor. Temel Reis, Trabzondan kayığı su kesimine kadar doldurmuş, ver elini İstanbul demiş, açılmış! Tatlı bir gün doğusu esiyor. Yelken dolu. Kayığın yardığı sular kıvrılıp köpürdükçe keyiflenmede! Bir yandan koltuğunun altına sıkıştırdığı dümeni idare ederken, bir yandan da hafifçe mırıldanıyor.

Kız buradan aşağu,
Ben inemem, inemem.
Küçücüksün, a, yârim,
Sözüne cüvenemem!

Ayaklarında horona girmiş gibi titremeler var. Dalga geçiyor İstanbula gelince doğru Yemiş iskelesi. Fındığı tüccara devrettikten sonra, paraları taksim geçip Çakırın Galatadaki çalgılı kahvesinde soluğu alacak. Hayalinde Marikanın kıvrak beli... Kâfir, ne tatlı, şeydir de! Bir kaç kadehten sonra bülbül kesilir: «Ağakamu:... Cicikamu!» sokuldukça sokulur. Sesini yükseltiyor:

Küçücüksün, a, yârim,
Sözüne cüvenemem!

Kayık, Yorus burnunu geçince birdenbire sustu:

— Uy Recep, parmaklarimin ucu karıncalani! Bu hava bir halt edecuğa benzi!

Dediği gibi oldu. Yarım saat geçmeden keşişlemeye çevirdi. Bata çıka, limana kaça, denize açıla on beş günde kazasız belâsız İstanbula vardılar. Fındığı tüccara iyi fiyatla satılar. Temel Reis, soluğu Çakırın kahvesinde aldı. Fakat, Marikanın eski sokulganlığı yok. Yeni bir dost tutmuş. Masaya geldi, içmeğe başladı, ama, dudaklarını kadehe dokunduruyor. Kafalar tütsülenince öbürü çıkageldi. Biraz sonra da kıyamet koptu. Temel Reis, orasını pek de iyi hatırlamıyor. Nasıl olduysa Marikanınkini haklamış. Yaka paça karakol, tevkifhane, istintak, kendini ağır ceza mahkemesinde hâkimin önünde buldu. Reis rodu:

— Bu iş nasıl oldu, anlat bakalım?

— Trabzondan fınduğu yükledik... Gündoğusu esi. Yorusu kıvrılınca hava değiştü. Recep, yelkenleri lâçka et, diye bağırdum. Orsa boca Bolathaneye sığunduk...

— Kısa anlat!

— Anlaturum da, Reis bey... Hava biraz döner gibi oldu, açılduk denize... Bir Ünyeyi bulsak ötesi kolay!

— Canım kısa kes şunu!

— Ünyede demirletük. Ertesi sabah şafakla kalktuk İncir burnunu geçtukmu Pafradayız...

— Verem kovuşundaki gençler hapı yuttukça iyileşiyorlar Maaşallah...
— Evet ama, beni gördükçe de fenalaşıyorlar!...

Temel Reis, bunları anlatırken içinden de: «Nasıl oldu da yakayı ele verdim. Batuma bir kapağı atsam kurtulurdum!» diye düşünüyor. İstanbuldan ürkerek, kıyı kıyı gidiyor. Reisin sabrı tükenmişti artık.

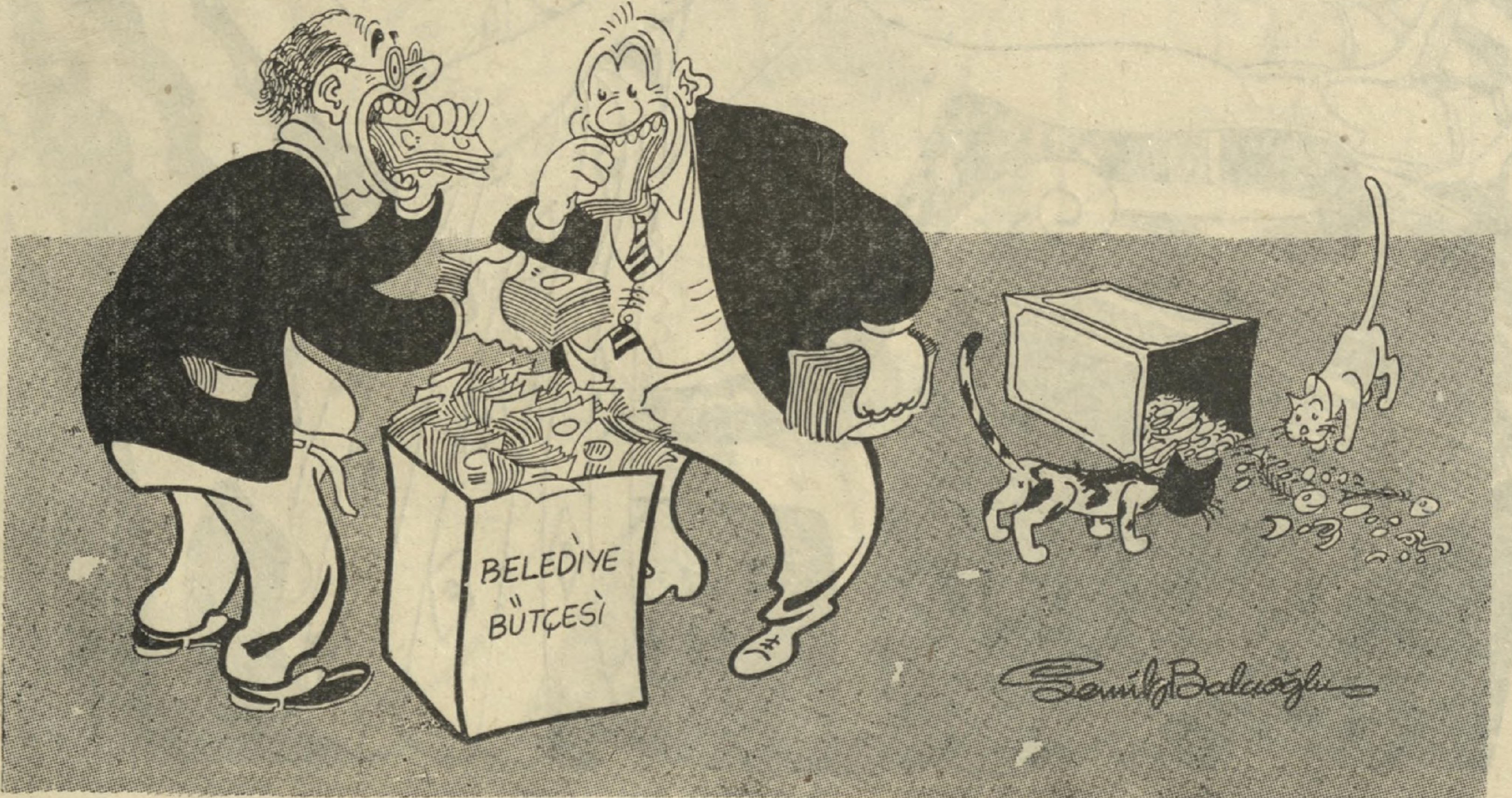
— Anladık, dedi, anladık... Gel İstanbula!

Temel Reis, yan gözle baktı:

— Celeyim İstanbula da, beni yakalatup asturur musun!

HİKÂYECİ

Belediye temizlik işlerinde açıktan maaş alanlar varmış! — Gazeteler —

ÇÖPLENENLER!

SALI

Sedatla Hikmet ayni yaşta iki arkadaştılar ve ikisinin de başlıca iki kusuru vardı:

Madde 1 — Bâtıl itikadlara inanırlardı.

Madde 2 — Bir kıza âşıktılar.

«— Bâtıl itikadlara inanmayı anladık» diyeceksiniz. Bu, hakikaten, kusur sayılabilir. Fakat bir kıza âşık olmak kusur mudur?»

Evet, hakkınız var. Âşık olmak, hele kadınların görüş zaviyesinden, belki de büyük bir meziyettir. Fakat meseleyi iyice anlayıp dinlemeden hüküm vermeyin:

Bizim Sedatla Hikmet ayni kıza âşıktılar. Hem de Mehlika gibi bir kıza! Mehlikanın nasıl bir kız olduğunu ne siz sorun, ne ben söyliyeyim. Bırakın da size hikâyeyi anlatayım:

Bir gün Sedat, sevgilisinin belediye otobüslerinden biraz daha fazla, trenlerimizden biraz daha az bir gecikme ile yarım saat sonra geldiği randevusunda ona bir müjde verdi:

«— Salı akşamı için konsere iki bilet buldum. Gelir misin?»

Mehlika, mırın - kırın etti: Bütün kadınlar gibi.

Sedat ısrar etti: Bütün âşıklar gibi.

«— Gece değil, canım» dedi. «Saat altı buçukta.»

«— Söz vermiyeyim. Bakalım.»

Bu söz, her nasılsa, Hikmetin de kulağına gitti. O da müşterek sevgiliye başka bir teklifte bulundu:

«— Bak havalar ne güzel gidiyor! Seninle şöyle bir gezinti yapsak. Meselâ, salı günü? Olur mu?»

Mehlika ona da kat'î söz vermedi:

«— Bilmem ki...» dedi. «Bakalım. O zamana kadar tekrar görüşürüz.»

Ozamana kadar tekrar Sedatla da, Hikmetle de görüştü ve iki âşıkın ayrı ayrı istikametlerden yaptıkları ısrarlara karşı şöyle bir karara vardı ve kararı mahkûmlara tebliğ etti:

Salı günü hava güzel olursa Hikmetle kır gezintisine gidecekti; yağmur yağarsa veya şeker renk olursa Sedatla konsere.

Bu kararın ümit tarafı âşıkları memnun ettiği gibi, âkıbetlerinin kadere bırakılmış olması da okadar müteessir ediyordu: Salı günü acaba hava güzel mi olacaktı, fena mı?

Sedat bunu düşünüyorken kendi kendine: «Bendeki de aptallık!» diyordu. «Ne vardı sanki onu salı günü için dâvet edecek! Salı uğursuz bir gündür. Fakat ben ne bilirim Mehlikanın işi şarta bağlıyacağını. Derhal: «Gelirim» deseydi mesele kalmazdı. Salı günü de uğursuz olmaktan çıkar, hiç değilse benim için uğurlu olurdu. Lâkın iş şimdi Allaha kaldı. O gün hava güzel olursa yandım! Konser benim için bir ölüm marşından başka bir şey olmıyacak...»

Hikmet de ayni şeyleri düşünüyordu:

«— Şu Sedat da ne aksi insan! Bulmuş bulmuş da Mehlikayı dâvet edecek gün olarak salıyı bulmuş. Salının uğursuzluğunu dünya biliyor! Ben de, sırf Mehlikayı onun elinden alabilmek için, o günü seçmek ve kızı gezintiye dâvet etmek zorunda kaldım. Ah! Allah vere de o gün hava güzel olsa da Mehlika ile şöyle adalara kadar bir uzansam! O zaman Sedat görür salının uğursuzluğunu!»

Ayni gün ayni şehirde, ayni saatte, hem güneş açması, hem yağmur yağması mümkün olamıyacağına göre, ikisinden biri salının uğursuzluğuna kanaat getirecek veya şeytanın ayağını kıracaktı. Fakat hangisi?

İki gün, bu merak içinde geçti ve salı günü...

... Bir müddettir, Afrika çöllerinden kopup geldiği haber verilen müthiş bir sıcak dalgası devam ediyordu. Ağaçlar, bu sıcağı görerek: «Eyvah! Yaz çoktan gelmiş, biz uyuya kalmışız da haberimiz yok!» der gibi telâşla tomurcuklarını çatlatmaya, yapraklarını fışkırtmaya, çiçeklerini açmaya başlamışlardı.

«— Bunun arkasından muhakkak bir fırtına kopacak. Lodosun gözü yaşlıdır» diyenler, bekledik lerini salı günü de bulamadılar...

O gün, güneş bizim âşıklardan birine tatlı bir tebessümle, ötekine alaylı alaylı güldü... Ve Hikmetle Mehlika Ada safasına çıktılar... Sedat da ettiği yağmur dualarının, yanına kâr kaldığını görünce, fırtına gibi dövündü, sağnak gibi göz yaşlarile boşandı.

O, evinde ağlıya dursun veya konserde bütün parçaları ölüm marşı gibi dinleye dursun, bizim mes'ut âşık, Mehlikasile kol kola, çamların yeşil koridorlarında baygın fısıltılarla dolaşıyordu.

Bu bahar akşamı, her âşıkın dudağında son niyaz olan: «Benimle evlenir misin?» sualile bitti ve Mehlika dudaklarının ucunda bu seleşen bir kelime ile cevap verdi:

— Evet!...

★

Şimdi siz zannediyorsunuz ki, Hikmet, yâni Mehlikasına kavuşan âşık, artık bâtıl itikadlarından vazgeçti ve salının uğurlu olduğuna kanaat getirdi? Ne münasebet!

Âkıbetleri bir kadının elinde kadere bırakılan bizim «Ayni kıza âşık ve ayni kusurla muztarip» iki arkadaştan biri bâtıl itikadlarından kurtuldu. Fakat bu mes'ut delikanlı, Hikmet değil, Sedat oldu.

Hikmet şimdi, Mehlikanın elinden neler çektiğini eski can ciğer, sadık ve mahrem arkadaşı Sedada anlatırken, Sedat da bir yiyip Allahına bir şükrediyor ve salı gününün kendisi için meğerse ne kadar uğurlu olduğunu düşünüyor!

GÜ - VE

— Bahar çiçekleri, mis kokuluuu!

Dünya Karikatürleri

— Ağlama, yüzünün boyaları akmasın, şimdi kumandan gelecek!...
(Men Only)

Kadın — Ayıp ayıp, nedir bu çıplak kadın resimleri duvarlarda?...
(Men Only)

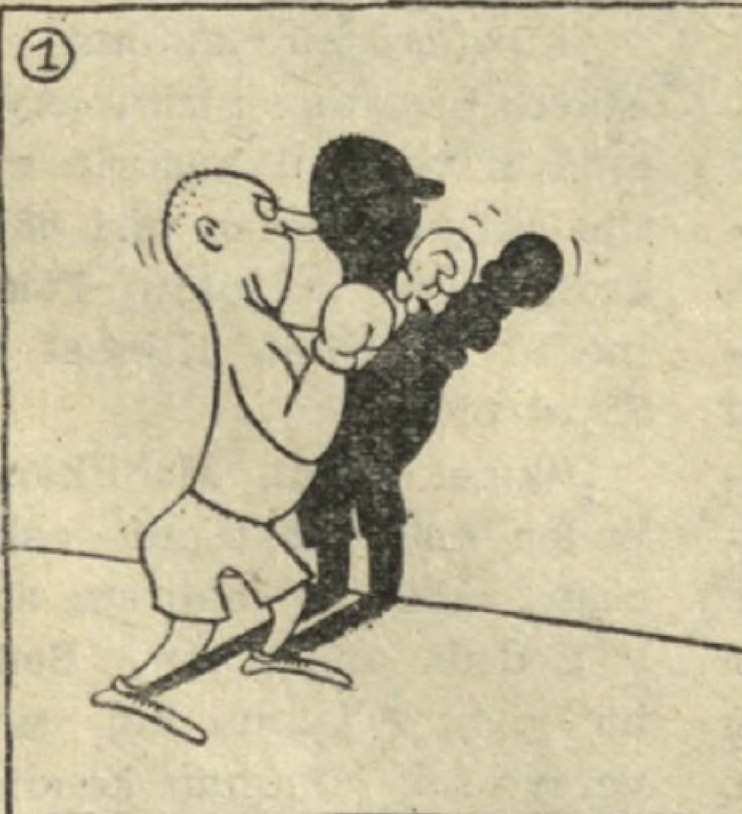
Erkek — Sana bir teklifim var...
Kız — Rica ederim, giderken kuyumcuya, dönerken kürkçüye uğramadan bana bir teklifte bulunma!... (Men Only)

Denizkızının tenteneleri!... (İci Paris)

İtfaiye kumandanı — İyi bir kurtarış ama, yangın o apartmanda değil!... (Fun)

YAZISIZ!
(Bedside Clubman)

YAZISIZ! (Bedside Clubman)

Övünme!

Hikmet evlenecekti. Geliri yolunda, işi tıkırındaydı. Namuslu bir delikanlıydı. Alacağı kızın ba basına, geçmişi hakkında malûmat vermeği namusluluk icabı saydı. Ziyaretine gitti. Sohbet sırasında, müstakbel kayınpeder sordu:

— Kızların peşinde çok koştun mu?

— Her genç kadar, efendim...

— Evli kadınlarla alış verişin oldu mu?

— Her genç kadar, efendim...

— Elde ettiklerin çok muydu?

Hikmet, kemali tavazu ile boynunu büktü:

— Canım efendim, size geçmişim hakkında hesap vermeğe geldim, övünmek için değil!

★

Arkası yok!

Murtazanın eski bir hesabı vardı. Çakırın Rüstemle Deli Süleymanı bir kadın meselesinden dola epey zamandanberi arıyordu. Bir akşam Mustafa ile beraber Ayaspaşadan geçerlerken Çakırın Rüstemi bir apartmanın birinci katına girerken gördü.

— Ulan Mustafa! dedi, bizimkiler tezgâhı burada kurmuşlar. Sen bekle, ortalık karardıktan sonra ben girerim içeri; evvelâ hergelelerin birini pencereden sana yollarım, sonra öbürünü... Bir de sen pestillerini çıkarırsın!

Mustafa nöbete girdi. Apartmandan kimse çıkmamıştı. Ortalık iyice karardıktan sonra Çakırın Rüstem de apartmana daldı. El ayak iyice çekilmişti. Beş dakikaya kalmadan birinci katın penceresi açıldı. Bohça haline girmiş bir insan Mustafanın ayakları dibine yuvarlandı. Mustafa, orada olduğunu Rüsteme duyurmak için yüksek sesle:

— Varan bir!

Diye sayınca Çakırın Rüstem inledi:

— Sayma ulan, arkası yok... Gelen benim!

★

Hesap belli!

Penbe, Osmanla evlendi. Üçüncü ayda çocukları oldu. Osman ne yapacağını şaşırdı. Hemen muhtara baş vurdu. Başına geleni anlattı, derdini döktü.

Muhtar:

— Üzülme be, dedi; sen kendine düşeni yaptın. Ne telâş ediyorsun. Hesaplasana bir kere. Karınla evleneli kaç ay oldu? Üç ay. Peki o seninle evleneli ne kadar var? Üç ay, değil mi? Eder işte sana altı ay.. Üç aydanberi de beraber yaşıyorsunuz. Dokuz ay etmez mi? On gün için üzme tatlı canını!

— Balonun zevkli olması için ne lâzımsa yapayım..

— Lûtfen gelip şöyle bir oturmanız bile kâfi!..

(İl Travaso)

Yeni Şerlok Holms

Sait numaralara bakarak yokuştan aşağıya iniyordu. Birdenbire durdu 137 numara. Tamam.

— İşte burası, diye kendi kendine mırıldandı.

Apartmandan içeri girdi. Bir merdiven çıktı ve kapıyı çaldı.

Kendisini, uzun boylu, patlak gözlü ve garip bir tarzda mütemadiyen sırıtan arap bir uşak karşıladı.

— Keramettin bey burada mı?

— Burada.

Saidi geniş ve loş bir odaya aldı. Köşede yazıhanenin başında kalın çatık kaşlı, esmer, esrarengiz yüzlü bir adam oturuyordu.

Ağzının bir köşesine sıkıştırdığı piposunun dumanları ve masanın iki tarafına yığılan dosyaların arasında kaybolmuş gibiydi.

Sait müşkilâtla bir iki defa yutkunduktan sonra söze başladı:

— Arkadaşım Lâtif, sizi bana çok methetti de...

Adam kalın bir sesle lûtfen cevap verdi:

— Hani şu karısını saksofoncu ile yakalıyan...

— Evet, evet... Ta kendisi. Sizin için ikinci Şerlok Holms diyorlar.

— Öyledir.

— Sizden bir müşkümü halletmenizi rica edeceğim. Arkadaşım Hâmidin beni karımla aldattığını zannediyorum. Elimde şimdilik kat'î bir delil yok. Fakat şüphelerim çok kuvvetli. Hattâ evimde, yatak odamda buluştuklarına hemen hemen eminim. Karımı boş yere kuşkulandırmadan bana çare, kuvvetli bir delil bulmanızı istiyorum.

Keramettin susuyordu. Çatık kaşları birbirine daha çok yaklaştı. Piposundan bir iki nefes çekti. Bir an düşündükten sonra bir kâğıt aldı ve süratle yazmağa başladı. Bitirince katladı ve Saide uzattı:

— İşte size istediğiniz delil. Yazdıklarımı harfiyen yapmak şartile. Ücret elli liradır.

Zile bastı. Arap uşak içeri girdi. (Devamı 16 ncı sayfada)

İşaret!

Karadenizde yine bir gemi batmıştı. Tabiî gemidekiler boğuldular. Bir zaman sonra cesetler birer ikişer karaya vurmağa başladı.

Fatma Canıvar'ın kocası da kayıplar arasında idi. Komiser, kadıncağızı çağırttı:

— Bayan, dedi, size bir kara haberim var...

— Vergiciler mi geliyor?

— Yok, daha fena...

— Bizim oğlan hapisten mi kaçmış?

— Daha, daha fena...

— Muhakkak çoban iki keçimi yitirdi..

— Değil. Kocanız batan gemide değil miydi?

— Evet... Gurtultu mu yoğusa...

— Maalesef... Boğuldu.

— Dime gomser efendi...

— Evet. Boğuldu. Yalnız, tabiî sizin yüreğiniz götürmez. Ölülerin hangisi kocanız, bunu anlamak için bize bir alâmetini söyleyin...

Fatma Canıvar, birdenbire sulanan gözlerini silerken anlattı:

— Ne diyem a gomser efendi... Ne uzundu ne gısa... Ne şişmandı ne sıska... Ne karaydı ne sarı... Yalnız biraz kulacığı ağır duyardı. Belki ondan tanırsınız...

★

NİKÂH

Dün gece sabaha karşı Boğaz dönüşü iki hususî otomobil, Maslak yolunda nikâhlanmışlardır. Yeni evlilerin isimleri gizli tutulduğu için söyliyemiyeceğiz!

Bedava reklâm

Ulus resmini koymuş; öbürlerinde de var: Ağa Han iyileşiyormuş! Geçenlerde ciddî bir kalp krizi geçirdikten sonra sıhhatine kavuşmuş! Demek, bu sefer de kendisini altınla tarttırıp mezhepdaşlarının paralarını dünyanın en zengin adamı olarak yiyecek... Bize ne? Para, onun, yiyen o! Bu mezhebin mütevekkil insanları bunu, ona çok görmüyor. Dinî reislerini zevk ve safa içinde yaşatmayı iman borcu sayıyorlar!

Yalnız resmî ilânlardan az pay aldıklarını yana yakıla anlatan gazeteler bu bedava ilânları niye yapıyorlar? Faturasını Ağa Hana gönderseler iki parti arasındaki bu çetin tartışma konusu epey hafiflerdi. Ağa Han bir sevap işlemiş olur; biz de, bu yüzden birbirimizin kalbini kırarak günaha girmezdik!

Bundan başka, Ağa Hanın bu kocaman resimlerinin basılışında, ne bir fayda görebiliyorum, ne de bir sebep!

— Nasıl nişanlın?... İstediğin kadar aptal mı bari?...

Yeni Şerlok Holms

(15 inci sayfadan devam)

— Beyefendinin işi tamam. Götürünüz.

Sait şaşkın bir halde cüzdanından elli lirayı çıkarıp masaya bıraktı ve kendisini sokağa attı. Hemen oracıkta, kaldırımın üstünde kâğıdı okuyunca derin bir hayretle:

— Çok garip, diye söylendi.

★

Merhaba karıcığım.

— Merhaba Saitciğim.

Sait güzel ve tombul tombul karısını yanaklarından öptükten sonra sordu:

— Bugün ne yemeğimiz var?

— Tavuk haşlaması, pilâv, kaymaklı elma kompostosu.

— Vah, vah, hepsi de sevdiğim şeyler ama yiyemiyeceğim.

— Neden?

— Dışarıdan bizim şu mahut ortak geldi. Onunla beraber yemek yemeğe mecburum. İş konuşacağız. Sonra da tiyatroya gitmek istiyor. Malûm ya o, kadınlarla gezmekten pek hoşlanmaz. Bu akşam seni yalnız bırakacağım. Yarımda falan gelirim. Kusura bakma.

Karısı bir an gözlerinde yanan sevinç parıltılarını gizlemek için başını önüne eğerken:

— Pekalâ, kocacığım, ne yapalım, diye cevap verdi.

★

Sait akşamları ekseriya mahut lokantada bir iki kadeh atardı. Yine o akşam saat yedide kapıdan girince garsona sordu:

— Hamit bey geldi mi?

— Geldi.

— Çok oldu mu?

— Altı tane votka içti.

— Demek altıdanberi burada.

Garson gülerek başını salladı:

— Öyle efendim.

Sait uzakta, köşede rahat rahat votkasını çeken arkadaşına doğru ilerledi.

— Merhaba yahu! Bu ne sür'at!

— Merhaba, son fulisbit gidiyoruz. Ne var, ne yok? Karın nasıl?

— İyi, evde. Bu akşam atlattık. Şimdi seninle burada yemek yeriz. Ondan sonra benim bir randevum var (malûm der gibi gözünü kırptı) ancak yarımda veya birde eve döneceğim.

Hamit memnuniyetle avuçlarını birbirine sürterek:

— Alâ, alâ, diyordu.

★

— Ne yiyelim Hamit?

— Sen bilirsin. Ben her şeyi severim bilirsin...

— Bak listede alâ sarmısaklı Tatar böreği var. Burası bunu harika yapar. Ne dersin?

— Bayılırım ama...

— Adam sende biraz nâne şekeri meseleyi halleder.

İki arkadaş büyük bir iştah ile karınlarını doyurdular.

Sait yemekten sonra derhal ayağa kalktı.

— Bana müsaade, yarın görüşürüz.

— Hay, hay.

★

Saat tam yarımda Sait eve döndü. Karısı Nermin kızıl saçları yastığın üzerine dağılmış mavi ipek geceliğinin içinde, rahat, rahat derin bir uykuya dalmıştı.

Sait bir tazı gibi etrafı kokladıktan sonra mosmor kesildi. Yatağa yaklaştı, karısını sarsarak uyandırdı.

— Alçak! Sefil! diye bağırıyordu. Nihayet yakaladım. İnkâr edemezsin, bu gece Hamit burada idi değil mi? Söyle, çabuk söyle...

Nermin bitkin bir halde itiraf etmeğe mecbur oldu. Bütün odaya keskin bir sarmısak kokusu sinmişti!

Ayşe ERİNÇ

Yeni neşriyat

Millî Eğitim Bakanlığı yıllardan beri «Tercüme» adında bir dergi çıkarır. İçinde yabancı dillerin sözüm ona klâsiklerinden parça parça tercümeler... Vatandaşlar da bunları alır, okur ve istifade ederler.

Şimdi bu Tercüme mecmuasında işler tersine dönmüş. Çoluk çocuğun yazılarını alıp Fransız, İngiliz, Alman dillerine çeviriyorlar. Neymiş? Edebiyatımızı o milletlere tanıtacakmışız. Peki, bizim edebiyatımız daha dün mektebe gelmiş bugün üstad olayım diyen mübtedilerin eserleri mi?

Hadi öyle olsun. Ama baştan aşağı yabancı dile yapılan o tercümeleri bize ne diye satarlar anlamam. Eğer yabancı dil biliyorsak, elbette onları değil, o dillerde yazılmış eserleri okuruz. Bilmiyorsak, o dillere tercüme ettikleri şu yazıların Türkçesi ne güne duruyor?

★

MUKABELE

Aktör Jean Davy, İstanbulu geziyordu. Vedat Nedim:

— İşte, dedi buna Galata köprüsü derler...

Davy dudak büktü:

— Bizim Seine nehrinin köprüleri yanında, bu bir şey değil...

— Burası Bayezit kulesi...

— Eiffel'in yanında, bir şey değil...

Gezintiye devam ettiler.

— Burası da Dolmabahçe...

— Louvre'un yanında, bir şey değil...

Zavallı Vedat Nedim, ne yapacağını şaşırdı. Öğle üzeri Abdullah Efendide yemek yiyeceklerdi. Bilhassa tenbih etti. Bütün ve iri bir istakoz getirtti.

Jean Davy bunu görünce:

— Aman ne iri istakoz!

Diyerek takdirini belirtti. Vedat Nedim burun kıvırdı:

— Pardon Jean, dedi, buna bizde karides derler!

★

SERMAYESİNE

Süpürgeci bağırıyordu:

— Haydi süpürgeler... Tanesi altmışa, çifti liraya... Süpürgeciiiiy...

Derken, bir süpürgeci daha belirdi:

— Haniya süpürgeci... Tanesi kırk kuruş, çifti altmış; sağlam süpürgeler...

İlki, sonrakine çıkıştı:

— Ulan nasıl satarsın süpürgenin tanesini kırka? Ben bunun telini çalıyorum, süpürgesini çalıyorum, sicimini çalıyorum, kazığını çalıyorum da ancak altmışa idare ediyorum. İflâs mı edeceksin sen?

Sonraki güldü:

— Ne diye edeyim ulan? Sen süpürge örerken ben yapılmışını çalıyorum, tabiî satarım!

96

Dünya Karikatürleri

— Bayan otomobilden inerken ara sıra bacaklarına bakıver. Memnun olsun!...
(İci Paris)

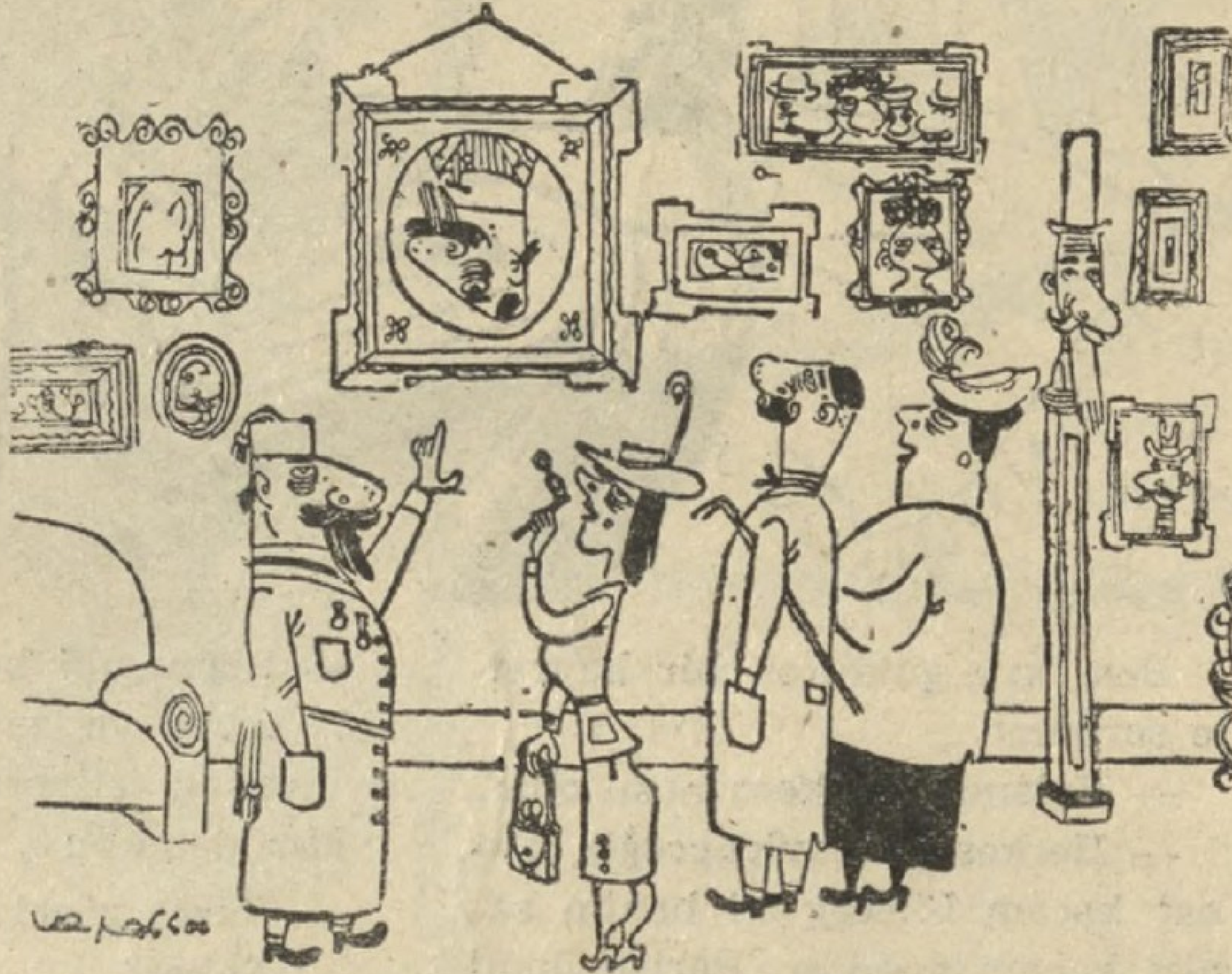
Yazısız
(İci Paris)

Asri kuş!
(İci Paris)

Yamyamlar arasında:
Kral — Listeyi getir bakayım!
(Marc 'Aurelio)

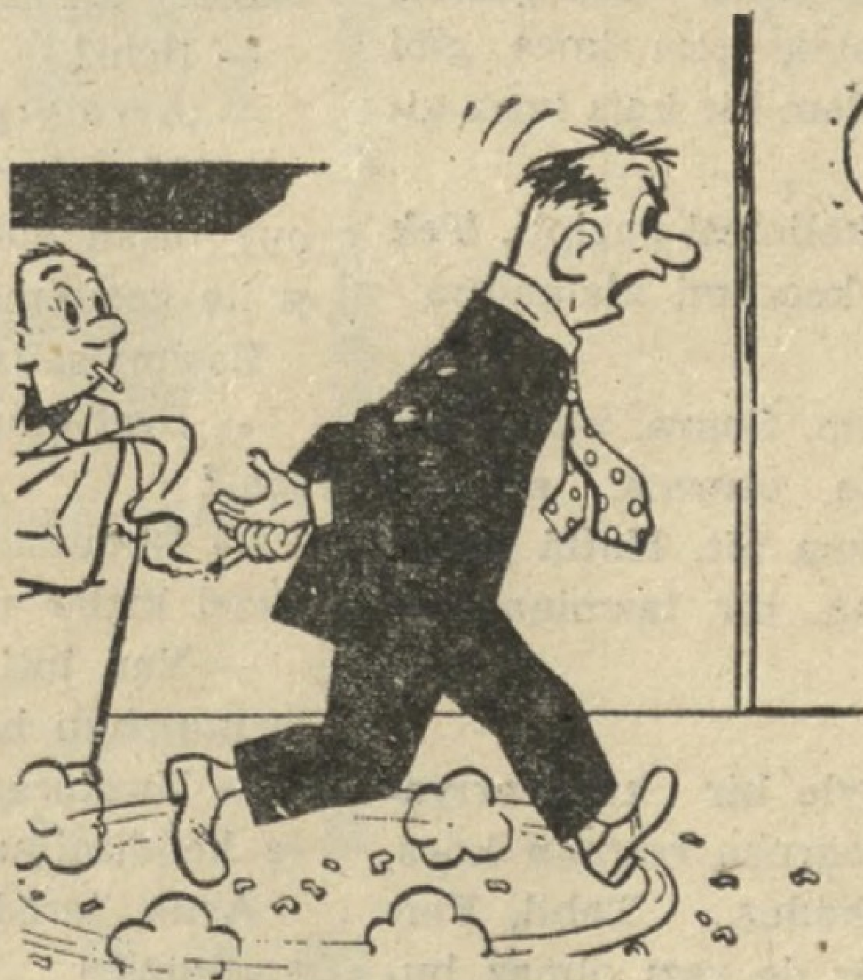
— Hay sersem ressamı hay... Resmimi başaşağı yapmış!
(Marc 'Aurelio)

— Yanlış doktora gelmişsin kızım, seni ben tedavi edemem!..
(İl Travaso)

— İğneye ipliği geçirdinse elektriği söndüreyim!...
(Sie und Er)

— Benim karım da evlenmeden önce beni böyle bekletirdi!
(Sie und Er)

— Haydi bakalım ahbap, yatma sırası bana geldi artık!
(İl Travaso)

BİR YILBAŞI GECESİ

AKBABA'NIN ROMANI: 5

Yazan: Fuat SAYGUN

Yalnız, ev halkından bir kişinin, hem de Sevin gibi zeki ve cici bir kızın benim müttefikim olması cesaretimi arttırıyordu.

Yarım saat kadar bekledim.

Kız kapıyı ağır ağır açarak içeriye girdi. Terlikleri elinde idi. Ayaklarının ucuna basarak yürüyordu. Kapıyı dikkatle kapadı.

Ben yatağın içinde oturmuş - tum.

Yanı başıma bir sandalye çekti, o da oturdu. Sessiz kahkahalarla gülüyordu.

Alçak sesle:

— Herkesin uyumasını bekledim, dedi.

— Tahmin ettim.

— Acele konuşup gideceğim.

Etrafı dikkatle dinledikten sonra:

— Sizi bana Allah gönderdi, dedi, kısaca anlatayım: Ferhanın babasını ve ablasını tanırız biz. Aslen İzmirlidirler. Benim anam babam yok. O gördüğünüz adam, Nail bey, amcamdır. Çok zengindir. Ferhan evlenmek istiyormuş. Babası ve ablası beni istediler. Ferhan da resmimi görmüş, gûya âşık olmuş bana. Londradan geleli on gün kadar var. Bütün bu işler on günün içinde olup bitti. Amcam razı oldu. Ben de ses çıkaramadım. Amcam çok müstebit tir. Müstebit değil de, inatçı. Huyuna gitmek lâzımdır. Ben ses çıkarmadım ama istemiyorum Ferhanı.

Kız biraz durdu.

— Niçin? diye sordum, başka birini mi istiyorsunuz?

Güldü:

— O sizin sinirlendiğiniz mühendis Şakir yok mu? İşte, o da beni almak istiyor.

Az daha avazım çıktığı kadar bağıracaktım. Oturduğum yerde zıpladım ve haykırışımı zor tuttum:

— Aman! dedim, o maymun suratlı mı?

Kız işaret parmağını dudağının üstüne koyarak, bana doğru eğildi:

— Durun, dedi, acele etmeyin! Ben onu da istemiyorum.

— Kimi istiyorsunuz ya?

Sevin omuzlarını kaldırarak sinsi ve sevimli bir gülüşle güldü. Sonra yüzüme baktı:

— Ümitlenmeyiniz, dedi, sizi de istemiyorum.

— Peki, istediğiniz bahtiyar kim?

— Hiç kimse. Benim bir tek arzum var: Parise gitmek, orada, konservatuvarda piyano öğrenmek istiyorum. Param var. Benim babam da zengindi. Amcama muhtaç değilim. Fakat beni Parise göndermez.

— Kaç yaşındasınız?

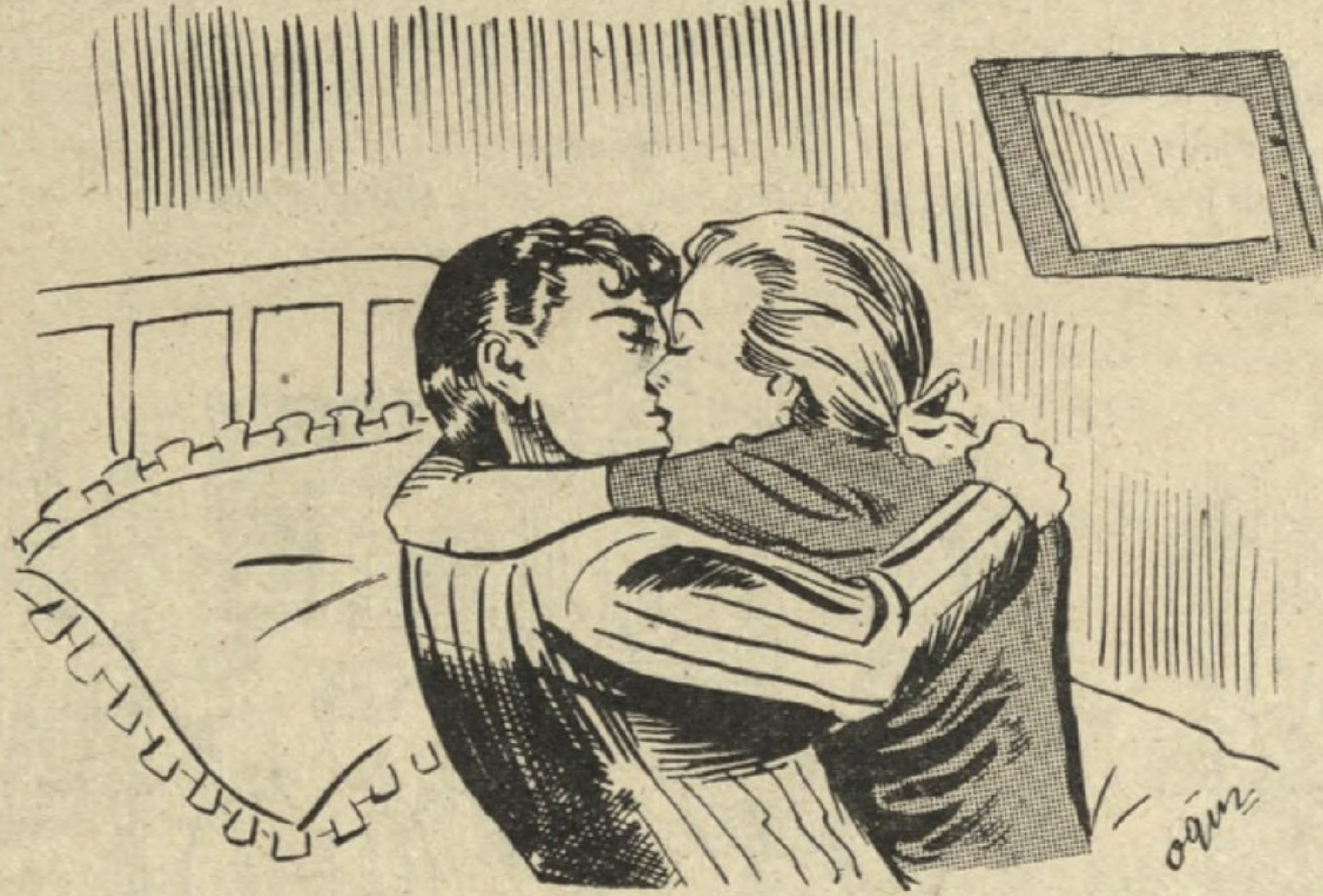
— Yirmi iki.

— Ne karışır?

— Yook... Bana söz gelmesini istemem. Bir kız olarak, tek başıma Parise gidersem, neler söyliyeceklerini bilirsiniz. Ben her şeyi nizamında yapmak isterim.

— Nizamı ne imiş bakalım?

— Ben yalancıktan evlenmek, Parise kocamla beraber gitmek istiyorum. Sonra, orada ayrılacağım ondan. Tamamile serbest, kendi başıma kalacağım. Anladınız mı şimdi? Yalancıktan koca arıyorum.

Ben, kızı güldüren bir hayretle sordum:

— Yalancıktan koca nasıl olur?

— Herkes gibi evleneceğiz. Fakat kocam bilecek ki benim sahici kocam değildir. Pariste beni bırakmağa peşin razı olacak.

Ağzım açık kaldı:

— Ha!... dedim.

— Evet. Beraber olduğumuz müddetçe, tabiî, karı koca gibi yaşıyacağız. Tam bir karı koca gibi.

Bu «tam» kelimesi cazipti. Tekrarlamaktan kendimi alamadım:

— Tam.

— Evet, tam. Sonra, bütün seyahat, Pariste oturma, eğlence masrafları bana ait. Hattâ kocama, ayrılırken, bir tazminat da verebilirim.

— Hım!

— İşte böyle bir koca arıyorum, daha doğrusu resmen koca, hakikatte arkadaş... Tabiî, Ferhan da, Şakir de razı olmaz buna. İzmirde başka birini de bulamadım. Macerayı seven biri lâzım bana: Sizin gibi.

Vay, vay, vay, vay... Gözümün önünde geniş bir hayal ufku açıldı: En meteliksiz günlerimdeyim. Bedava seyahat, bedava eğlence, güzel bir kız, tazminat... Ne kadar? Miktarını sormağa utanıyordum.

Kız gözlerini yüzüme dikmişti. İçimi okumak istiyordu. Onu şaşırtmak için kaşlarımı çattım ve mırıldandım:

— Karışık iş.

Henüz toydu. Heyecanlandı. Adeta boynuma sarılacak ve yalvaracaktı.

— Niçin karışık? diye sordu. Sesi titriyordu.

Ben kıymetimi daha fazla yükseltmek için susmağa devam ettim.

O bana biraz daha eğildi:

— Sizin gibi ben de macerayı seviyorum ve zevklerimi kitaba uydurmak istiyorum.

Mırıldandım:

— Güzel, güzel, fakat...

— Fakat?...

— İki perdelik eğlenceli ve orijinal bir komedi. Benim için birinci perdesi güzel, fakat ikinci perdesi tatsız.

— Nçin?

— Ayrılık perdesi.

— Ne olur? Ayrılmak fena mı? İnsan bütün hayatını bir kişi ile geçiremez ya...

Başımı salladım:

— Evet ama, ya size âşık olursam?

— Olmazsınız. Pariste o kadar güzel kızlar var ki, değil mi?

— Var, bilirim, fakat Türk kızlarının hali başka. Hele siz.

— Unutursunuz çabuk. Ben size kendimi unuttururum.

Artık tereddüdümü gizleyemiyordum.

— Haydi, dedi, çabuk karar veriniz.

— Çabuk mu? dedim, şimdi mi?

— Şimdi.

— Niçin o kadar acele?

Güldü:

— Maşallah, dedi, burada aylarca oturamazsınız ya, Ferhan gelecek yarın.

— Gelirse ne yapacağım?

— Siz bana bırakınız. Yalnız, şimdiden söyleyin. Ya evet, ya hayır.

Birdenbire lâûbalileşerek:

— Sen de az yaman değilmişsin ha! dedim.

Kaşlarını çattı:

— Bana bu şekilde hitap etmenizi istemiyorum, dedi, ciddî bir mesele konuşuyoruz.

İçimi çektim ve güldüm:

— Allah için çok ciddî.

— Benim için ciddî. Sizin için de öyle olmasını isterim. Çabuk cevabınızı veriniz.

— Bu kadar ciddî meselede acele edilir mi?

— Ne yapalım, vaziyet öyle icap ettiriyor.

Onu kucaklamağa hazırlanarak dedim ki:

— Pekalâ. Cevabımı ancak kulağınıza söyliyebilirim.

Anladı ve evvelâ yanaklarını sonra da dudaklarını bana verdi. Böylece mukavelenin ilk mühürünü dudaklarına bastım.

Hemen doğruldu:

— Siz evin içinde, yarın sabah, rolünüze devam edin. Ben sizinle yine konuşurum. Allah rahatlık versin.

Ve ayaklarının ucuna basarak odadan çıktı.

Allah rahatlık mı versin?

Komşunun horozu ötüyordu. Bir dakika bile uyuyamıyacağımı anladım ve hemen bir sigara daha yaktım.

Tatlı hayaller içinde sabahladım. Öğleye kadar uyumuşum.

Kalkıp zile basınca, hizmetçi bana banyonun hazır olduğunu söyledi. Oh, bu âlâ. Gecenin bütün zehirlerini banyo teknesinin içinde bıraktıktan sonra, bir güzel traş oldum, giyindim ve kahvaltı etmek için yemek salonuna geçtim. Sevin ve amcası da yeni kalkmışlardı.

Amca bey beni güler yüzle karşıladı. Yenge hanım ortalarda yoktu. Galiba hasta.

— Hanımefendi nasıl? diye sordum.

Amca bey —adını hâlâ bilmiyorum— başını salladı:

— Rahatsız efendim, dedi, gece pek uyuyamadı. Şimdi biraz daldı galiba.

(Devam edecek)

T.C.
ZİRAAT BANKASI

VADELİ, VADESİZ TASARRUF HESAPLARI İÇİN BU YIL 650.000 LİRALIK BİR İKRAMİYE PLÂNI HAZIRLANMIŞTIR. BU PLÂNDA 10 ÇEKİLİŞTE

14 EV.

AYRICA,

10.000, 1.000 ve 500 LİRALIK İKRAMİYELER,

TRAKTÖR ve ZİRAAT ALETLERİ VARDIR

ÇEKİLİŞLERE İŞTİRÂK ŞARTLARINI BANKA ŞUBE VE AJANSLARINDAN ÖĞRENMEKTE ACELE EDİNİZ.

Muayyen zamanlardaki Sancılara Karşı...

GRİPİN
KULLANINIZ!

Gripin

- Baş, diş, adale, sinir, ağrılarına karşı başarı ile kullanılır.
- Grip ve nezle başlangıcında bir çok fenalıkları önler.
- Süratle hazmolur, ve derhal tesirini gösterir.

Mideyi bozmaz, kalbi ve böbrekleri yormaz.

89

MÜKEMMEL BİR DİŞ MACUNUNUN 5 ŞARTI

1 - En saf iptidai maddelerden yapılması,
2 - Ağızda güzel bir tat ve koku bırakması,
3 - Dişlerin minesini temizleyip inci gibi parlatması.
4 - Diş etlerini tahriş etmemesi.
5 - Ağızdaki zararlı mikropları yok etmesi.

Bütün bu şartları *Miçam*'LI

RADYOLİN

de bulabilirsiniz.

No:17

ALBAYRAK

Unları ve Baharatı

(Eski Çay Müessesesi Kuruluşu 1914)

Yüzde yüz saf ve nefistir. Çeşitler: Pirinç, Bezelye, Mercimek, Buğday (Nelson tip) unları, Buğday, Mısır, Patates, Nişastaları, İrmik, Karabiber, Tarçın, Yenibahar, Kimyon, Salep, Vanilya, Ihlamur, Kakao, Kola, Karbonat v.s. Bakkallarınızdan isteyiniz.

Telefon : 20947

PANORAMA

17/Nisan/1952 ★ PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ MİZAH GAZETESİ ★ Sayısı 35 Kuruş

— Reiz, geminun başina bir kaza getireceksun diye korkayrım...
— Tut çeneni ulan... Tenizun ortasinda poletika istemeyurum!..